

ВП 7-(01).03.01

**ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ
ПІДРОЗДІЛІВ
ПРОТИТАНКОВИХ
РАКЕТНИХ КОМПЛЕКСІВ
“JAVELIN FGM-148”**

ЛЮТИЙ 2022

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:

обмежень для розповсюдження немає.

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР РАКЕТНИХ
ВІЙСЬК І АРТИЛЕРІЇ**

ВП 7-(01).03.01

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом командувача
Сухопутних військ Збройних
Сил України

_____ № _____

**ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ
ПІДРОЗДІЛІВ ПРОТИТАНКОВИХ
РАКЕТНИХ КОМПЛЕКСІВ
“JAVELIN FGM-148”**

**Військова навчально-
методична публікація
командирам підрозділів
ПТРК “Javelin FGM-
148”**

ЛЮТИЙ 2022

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:

обмежень для розповсюдження немає.

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР РАКЕТНИХ
ВІЙСЬК І АРТИЛЕРІЇ**

ПЕРЕДМОВА

Військова публікація щодо порядку застосування підрозділів ПТРК “Javelin FGM-148” розроблено фахівцями Науково-дослідного центру ракетних військ і артилерії з урахуванням досвіду застосування артилерійських частин (підрозділів) під час проведення антитерористичної операції (далі – АТО) і операції Об’єднаних сил (далі – ООС) та відповідно до основних принципів та підходів, прийнятих у країнах-членах НАТО.

З усіх питань, що стосуються змістовної частини військової публікації, звертатись до Науково-дослідного центру ракетних військ і артилерії за адресою: 40021, м. Суми, вул. Герасима Кондратьєва, 165, Науково-дослідний центр ракетних військ і артилерії або svia@master.dod.ua (контактний телефон розробників – 0542-22-16-65).

ЗМІСТ

	ПЕРЕДМОВА	2
	ВСТУП	4
	ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ	5
	ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	6
	ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	7
1	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	8
1.1	Призначення та будова ПТРК “Javelin FGM-148”	8
1.2	Призначення та склад підрозділів ПТРК “Javelin FGM-148”	11
2	БОЙОВА РОБОТА	12
2.1	Вибір, підготовка та заняття вогневої позиції та рубежу розгортання	12
2.2	Способи перенесення ПТРК під час ведення бойових дій	19
2.3	Підготовка ПТРК до пуску	20
2.4	Положення ПТРК для пуску	23
2.5	Переведення ПТРК в похідне положення у разі не здійснення пуску	27
3	ЗАСТОСУВАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ	28
3.1	Загальні положення	28
3.2	Застосування батареї ПТРК “Javelin FGM-148”	30
3.2.1	Порядок роботи командира батареї під час підготовки батареї до ведення бойових дій	30
3.2.2	Застосування батареї в обороні	36
3.2.3	Застосування батареї в наступі	38
3.3	Застосування взводу ПТРК “Javelin FGM-148”	39
3.3.1	Застосування взводу в обороні	39
3.3.2	Застосування взводу в наступі	42
3.4	Застосування відділення ПТРК “Javelin FGM-148”	43
3.4.1	Застосування відділення у складі вогневої засідки (секрету)	43
3.4.2	Застосування відділення у складі мобільної вогневої групи	49
Додатки:		55
1	Схема протитанкового вогню батареї ПТРК “Javelin FGM-148” на рубежі розгортання (варіант)	56
2	Схема протитанкового вогню взводу ПТРК “Javelin FGM-148” на рубежі розгортання (варіант)	57
3	Схема протитанкового вогню відділення ПТРК “Javelin FGM-148” на рубежі розгортання (варіант)	58
4	Карточка вогню установки ПТРК “Javelin FGM-148” на рубежі розгортання (варіант)	59

ВСТУП

У військовій публікації наведено порядок дій особового складу підрозділів ПТРК “Javelin FGM-148” під час підготовки до ведення бойових дій, а також порядок їх дій в основних видах бою.

Військову публікацію розроблено на підставі досвіду застосування протитанкових артилерійських підрозділів під час проведення антитерористичної операції (АТО) та операції Об’єднаних сил (ООС).

ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ

Позначка військової публікації	Повне найменування військової публікації
БП 3-07(03).01	Бойовий статут артилерії Збройних Сил України, частина II (дивізіон, батарея, взвод, гармата)
ВП 7-07(03).01	Посібник “Методичні рекомендації щодо тактики дій протитанкових артилерійських підрозділів у вогневій засідці й у складі мобільної вогневої групи”

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Батарея ПТРК “Javelin FGM-148” – вогневий і тактичний підрозділ протитанкової артилерії.

Район зосередження – ділянка місцевості, що зайнята або підготовлена (намічена) для зайняття протитанковими артилерійськими підрозділами і забезпечує приховане розташування та своєчасний їх вихід на рубежі розгортання або в інший район.

Рубіж розгортання – ділянка місцевості на танконебезпечному напрямку, що підготовлена (спланована) до зайняття або зайнята протитанковими артилерійськими підрозділами для знищення атакуючих (контратакуючих) танків та інших броньованих машин противника.

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

Скорочення та умовні позначення	Повне словосполучення та поняття, що скорочуються
АРГ	Артилерійська розвідувальна група
АТО	Антитерористична операція
БП	Бойовий порядок
БпАК	Безпілотний авіаційний комплекс
БпЛА	Безпілотний літальний апарат
БТГр	Батальйонна тактична група
ВгЗ	Вогнева засідка
ВП	Вогнева позиція
ГСН	Головка самонаведення
ДРГ	Диверсійно-розвідувальна група
КПБ	Командно-пусковий блок
КСП	Командно-спостережний пункт
МВГр	Мобільна вогнева група
МтЗ	Матеріально-технічне забезпечення
НЗФ	Незаконне збройне формування
ОВТ	Озброєння та військова техніка
ООС	Операція Об'єднаних сил
ПММ	Паливно-мастильні матеріали
ПТРез	Протитанковий резерв
ПТРК	Протитанковий ракетний комплекс
ПУ	Пускова установка
РВВ	Рубіж відкриття вогню
РЗ	Район зосередження
РЗЗ	Рухомий загін загородження
РР	Район розгортання
СП	Спостережний пункт
ТТХ	Тактико-технічні характеристики

1. Загальні положення

1.1. Призначення та будова ПТРК “Javelin FGM-148”

Переносний протитанковий ракетний комплекс “Javelin FGM-148” призначений для ураження рухомих і нерухомих броньованих цілей, вертольотів, що зависли, а також малорозмірних цілей (довгочасні або тимчасові вогневі споруди, окремі вогневі засоби в будинках тощо).

Протитанковий ракетний комплекс “Javelin FGM-148” працює за принципом “зробив постріл – забув”, комплекс середнього радіусу дії, мобільний для перевезення та під час використання. Він має денний та нічний приціли що дозволяє вести стрільбу не тільки в день, а і в умовах обмеженого бачення.

Комплекс складається з командно-пускового блоку (КПБ) M98A2 (CLU) та керованої ракети серії FGM-148 (рис.1.1).

Рисунок 1.1 – протитанковий ракетний комплекс “Javelin FGM-148” в зборі.

Командно-пусковий блок (рис.1.2) складається:

- а)** денного прицілу;
- б)** прицілу нічного бачення (NVS);
- в)** елементів управління;
- г)** інформаційних індикаторів.

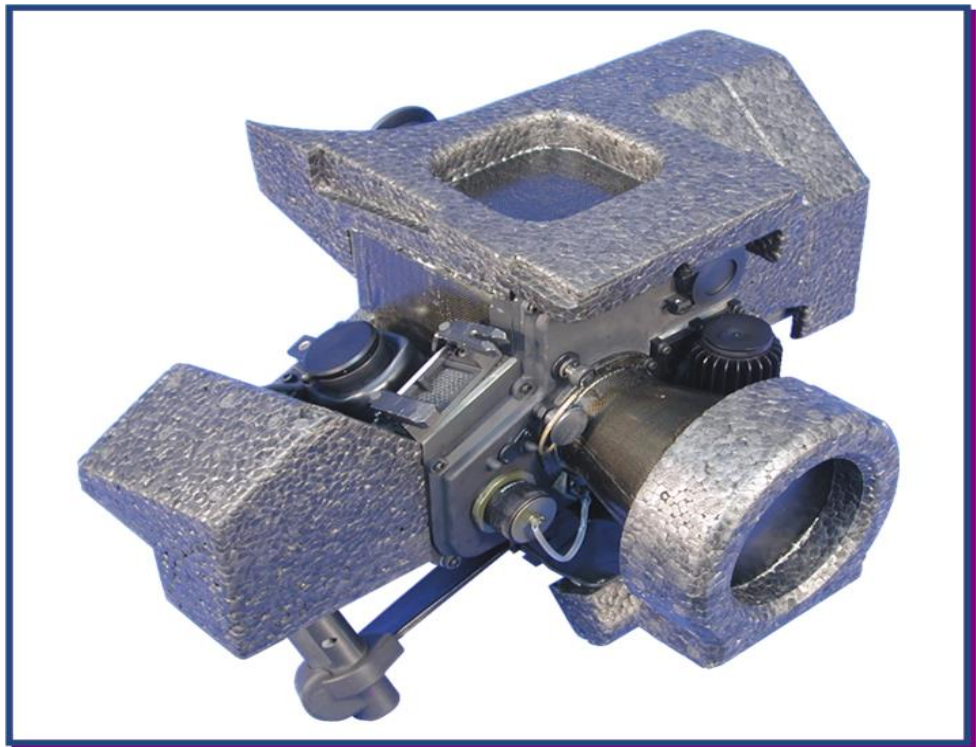

Рисунок 1.2 – командно-пусковий блок M98A2 (CLU)
ПТРК “Javelin FGM-148”.

Основні ТТХ КПБ M98A2:

- а) довжина – 49 см, ширина – 41,91 см, висота – 33,02 см;
- б) вага без батареї живлення – 5,79 кг, з батареєю – 6,8 кг;
- в) денний канал оптики забезпечує 4-и кратність та поле зору 6,4*х4,8*;
- г) нічний канал забезпечує 4-и кратність та поле зору 6,11*х4,58*;
- д) оптична система забезпечує вузьке поле зору 12-и кратність.

Для електричного живлення пускової установки використовуються літієві батареї ВА-5590/U та ВВ-390А. Тривалість роботи складає до 4 годин залежно від температури зовнішнього середовища. Батарея ВА-5590/U є бойовою батареєю і не підлягає заряджанню. Батарея ВВ-390А використовується під час тренувань і не використовується під час бойової стрільби.

Пускова установка має вбудовану систему тестування (ВІТ), яка постійно перевіряє електронні схеми під час їх роботи.

КПБ постачається в комплекті (рис.1.3) з сумкою для перенесення, технічним керівництвом та літієвою батареєю живлення, комплектом для очищення лінз.

Рисунок 1.3 – комплект постачання КПБ.

Керована ракета серії FGM-148 (рис.1.4) складається:

- а)** тубусу (LTA);
- б)** ракети;
- в)** батареї охолодження (BCU).

Рисунок 1.4 – загальний вигляд керованої ракети FGM-148 в контейнері.

Тубус (LTA) є стартовою платформою для запуску ракети та контейнером для її перенесення (перевезення).

ТТХ тубус з ракетою і батареєю:

- а)** довжина 120,9 см;
- б)** діаметр заглушок – 29,85 см;

- в) діаметр без заглушок – 14 см;
- г) вага – 15,5 кг.

Ракета призначена для ураження броньованих об'єктів противника. Вона отримує вибрану ціль, відстежує її під час польоту, направляє себе на перехват цілі та здійснює підрив бойової головки.

Ракета складається з пошукової секції, бойової головки, секції приводу управління.

Тактико-технічні характеристики ракети:

- а) дальність стрільби максимальна – 2500 м;
- б) дальність стрільби мінімальна при здійсненні атаки цілі зверху – 150 м;
- в) дальність стрільби мінімальна при здійсненні атаки цілі прямо – 50 м;
- г) довжина – 108,27 см;
- д) діаметр – 12,7 см;
- е) вага – 10,28 кг.

Батарея охолодження складається з двох секцій:

- а) батарейної секції;
- б) секції з охолодженням стисненим газом.

Батарейна секція забезпечує електричним живленням під час запуску ракети. Секції з охолодженням стисненим газом здійснює охолодження пошукової головки ракети до запуску.

1.2. Призначення та склад підрозділів ПТРК “Javelin FGM-148”

Протитанкові ракетні комплекси “Javelin FGM-148” за організаційною ознакою можуть входити до складу відділень, взводів, батарей.

Батарея (взвод) ПТРК “Javelin FGM-148” – вогневий і тактичний протитанковий артилерійський підрозділ.

Батарея ПТРК “Javelin FGM-148” складається з управління батареї та трьох взводів. Взвод ПТРК “Javelin FGM-148” складається з трьох відділень. Батарея ПТРК “Javelin FGM-148” може входити до складу протитанкового артилерійського дивізіону або бути окремим підрозділом загальновійськової бригади.

Відділення (установка) ПТРК “Javelin FGM-148” – вогневий протитанковий артилерійський підрозділ, що складається з трьох розрахунків установок ПТРК “Javelin FGM-148”.

Батарея (взвод) ПТРК “Javelin FGM-148” під час ведення бойових дій може виконувати наступні тактичні завдання:

- а) прикривати проміжки між підрозділами та відкриті фланги загальновійськових підрозділів;
- б) прикривати висування та розгортання других ешелонів (загальновійськових резервів) на вогневі рубежі або для проведення контратаки.

Під час ведення бойових дій батарея ПТРК “Javelin FGM-148” може:

- а) діяти у складі ППРез, який створюється на основі протитанкового артилерійського дивізіону;

- б) діяти самостійно, як ПТРез;
- в) повзводно додаватися механізованим батальйонам;
- г) залишатися у резерві загальновійськового командира.

Взвод ПТРК “Javelin FGM-148” діє у складі батареї або самостійно. Доданий механізованому батальйону взвод, як правило, діє як ПТРез батальйону або по відділенням додається механізованим ротам.

Відділення ПТРК “Javelin FGM-148” діє у складі взводу або самостійно. Може входити до складу вогневої засідки, що створюється на основі загальновійськових підрозділів, або діяти в ній самостійно, виконувати завдання у складі мобільної вогневої групи.

Установка ПТРК “Javelin FGM-148” діє у складі відділення або самостійно. Під час самостійних дій може включатися до складу вогневої засідки, що створюється на основі загальновійськових підрозділів, або призначатися для дій у секреті.

2. Бойова робота

Бойова робота в підрозділах ПТРК “Javelin FGM-148” передбачає дії особового складу, пов’язані:

- а) вибором, підготовкою та зайняттям рубежу розгортання (вогневої позиції);
- б) підготовкою комплексу до бойового застосування;
- в) підготовкою та здійсненням пусків;
- г) згортанням комплексу;
- д) залишенням вогневої позиції (ВП) та переміщенням на нову ВП (новий рубіж розгортання);
- е) поводженням з ПТРК “Javelin FGM-148” та боєприпасами.

2.1. Вибір, підготовка та зайняття рубежу розгортання (вогневої позиції)

Батарея (взвод) ПТРК “Javelin FGM-148” для виконання вогневих завдань займає рубіж розгортання, а відділення (установка) – ВП.

Рубіж розгортання – ділянка місцевості на танконебезпечному напрямку, намічена (підготовлена до зайняття) або зайнята батареєю (взводом) у ході бою для знищення атакуючих (контратакуючих) танків та інших броньованих машин противника.

Рубіж розгортання, як правило, вибирають і готують завчасно.

Розташування підрозділів на рубежі розгортання повинно забезпечувати:

- а) зручність управління підрозділом;
- б) вогневу взаємодію;
- в) зосередження пусків ПТРК на можливих напрямках атак танків противника;
- г) ешелонування у глибину;
- д) маневр та кругову оборону підрозділу.

На кожному рубежі розгортання призначають:

а) батареї – смугу вогню, рубіж відкриття вогню, завдання (цілі для ураження);

б) взводу – смугу вогню, додаткові сектори пусків для крайніх установок ПТРК, рубіж відкриття вогню, завдання (цілі для ураження);

в) відділенню – вогневу позицію, основний (1-2 додаткових сектори пусків), рубіж відкриття вогню, завдання (цілі для ураження).

Перекриття основних секторів пусків ПТРК “Javelin FGM-148” призначається у межах до 1/3 цих секторів.

Для забезпечення зручності управління вогнем та вогневої взаємодії відстань між підрозділами на рубежі розгортання по фронту і в глибину визначається, виходячи з умов місцевості та завдань, що планується виконувати, і може складати:

а) між взводами в батареї – 300-500 м;

б) між відділеннями у взводі – 100-200 м.

Батарея (взвод, відділення) на рубежі розгортання розгортається в БП уступом вправо (вліво) або кутом вперед (назад). Розташування взводів (відділень) ПТРК “Javelin FGM-148” на рубежі розгортання в лінію не дозволяється.

Вогневою позицією відділення (установки) ПТРК “Javelin FGM-148” називається ділянка місцевості, яка зайнята або підготовлена до зайняття для ведення пусків.

Установки на ВП відділення розміщуються уступом вправо (вліво) або кутом вперед (назад).

Розміри ВП відділення по фронту і в глибину визначаються виходячи з умов місцевості та завдань, що планується виконувати, а також з урахувань виконання заходів безпеки. Під час визначення відстані між установками ПТРК на ВП відділення необхідно враховувати небезпечні зони після проведення пуску (рис.2.1).

Варіанти розміщення установок ПТРК на ВП відділення з урахуванням небезпечних зон наведено в додатку 1.

Відстань між установками ПТРК на ВП відділення повинна бути по фронту і глибині не менше 25 м. Виходячи із відстані між пусковими установками, розміри ВП відділення можуть складати до 50 м по фронту та 75 м в глибину (без врахування місця розташування транспортних засобів).

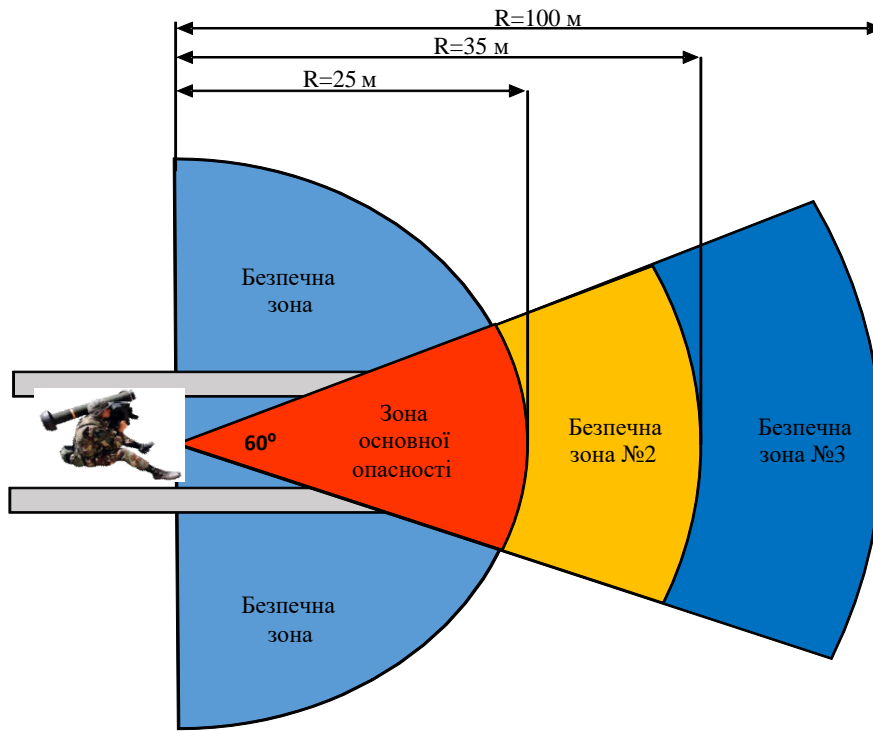

Рисунок 2.1 – небезпечні зони під час ведення пусків з ПТРК “Javelin FGM-148”

Вогнева позиція установок ПТРК “Javelin FGM-148” повинна забезпечувати:

- а)** виконання поставленого вогневого завдання, ведення вогню у зазначених секторах пуску;
- б)** взаємний вогневий зв'язок із сусідніми протитанковими засобами;
- в)** можливість маскування від повітряного та наземного спостереження противника і приховані та доступні шляхи під'їзду, природні укриття для елементів комплексу, розрахунку і транспорту;
- г)** скритність її зайняття і раптовість відкриття вогню.

Вогнева позиція відділення складається з ВП установок ПТРК, місця для укриття транспортного засобу, місця для самооборони та укриття розрахунку. Вогнева позиція переносних установок ПТРК складається з місця для пускової установки, місця зберігання ракет (місце розміщення номерів розрахунку із ракетами).

Місце для установки ПТРК повинно забезпечити її зручне розташування, виконання завдань та знаходитись на лінії прямої видимості очікуваної цілі. Воно повинно вибиратися на віддаленні від місцевих предметів, котрі різко виділяються. Перед ним не повинно бути місцевих предметів, які не дозволяють проведення пусків.

Місце зберігання ракет (місце розміщення номерів розрахунку з ракетами) вибирається з боку від майданчика пускової установки (поза безпечною зоною) і повинно забезпечувати розміщення номера розрахунку, ракет в контейнерах та швидку подачу ракет для повторних пусків.

Місце для укриття транспортного засобу повинно забезпечити приховане його розташування, швидку подачу ракет, візуальний зв'язок з командиром відділення (установки) ПТРК та розташовуватися позаду, праворуч або ліворуч від ВП відділення (установки) ПТРК в укритому місці, на відстані не менше 100 м від пускових установок.

Місце для самооборони та укриття розрахунку установки ПТРК вибирається, як правило, при виконанні вогневого завдання з підготовленої ВП та під час дій у складі вогневої засідки на відстані не менше 20 м поза небезпечною зоною пуску, обладнується окопом для стрільби та щілиною для укриття розрахунку.

У тому випадку, коли місцевість не дозволяє установкам ПТРК вести стрільбу у всьому діапазоні по дальності та напрямку, ВП слід вибирати з таким розрахунком, щоб було забезпечене спостереження окремих ділянок місцевості довжиною не менше 300 м, з тим, щоб оператор за час проходження танками цієї відстані міг зробити не менше двох пусків.

При виконанні вогневого завдання з підготовленої ВП (за наявності часу) місце для пускової установки ПТРК повинно забезпечувати можливість ведення кругового обстрілу. Крім того, готуються запасні ВП.

Командир батареї із необхідним особовим складом, засобами зв'язку, приладами розвідки розміщується на КСП батареї, який розгортається за рубежами розгортання взводів на найбільш імовірному напрямку наступу броньованих об'єктів противника або на одному з флангів батарейного рубежу розгортання. Командир взводу розміщується з одним із розрахунків ПТРК.

Під час підготовки до зайняття планових рубежів розгортання:

Командир батареї ПТРК на рубежі розгортання проводить з командирами взводів наступну роботу:

- а)** проводить топографічне та тактичне орієнтування (вказує умовні найменування місцевих предметів, призначає загальні для батареї орієнтири);
- б)** уточнює положення противник та танконебезпечні напрямки;
- в)** уточнює положення та завдання, які виконує загальновійськовий підрозділ;
- г)** доводить завдання, які виконує батарея, смугу вогню батареї (при необхідності), БП на рубежі розгортання, порядок його зайняття;
- д)** вибирає або вказує рубежі розгортання взводів, їх завдання, смуги вогню, додаткові сектори пусків, рубежі відкриття вогню;
- е)** вибирає або вказує маршрути, час, порядок зайняття та зміни рубежів розгортання (позицій);
- ж)** визначає час готовності батареї до відкриття вогню;
- и)** визначає сигнали виклику (відкриття), перенесення та припинення вогню;
- к)** визначає засоби та способи цілевказання;
- л)** визначає порядок дій підрозділів після виконання вогневих завдань;
- м)** визначає місце свого КСП, укриття транспортних засобів батареї, заходи щодо маскування, інженерного обладнання і самооборони;
- н)** встановлює порядок взаємодії між взводами;

п) дає вказівки на організацію зв'язку зі старшим командиром і командирами взводів;

р) доводить сигнали управління, оповіщення і порядок дій за ними;

с) складає схему протитанкового вогню батареї (додаток 1).

Командир взводу на рубежі розгортання проводить з командирами відділень наступну роботу:

а) проводить топографічне та тактичне орієнтування:

1) вказує умовні найменування місцевих предметів, загальні для батареї орієнтири та призначає загальні орієнтири для взводу;

2) уточнює положення противника, танконебезпечні напрямки;

3) положення та завдання, які виконує загальновійськовий підрозділ;

б) доводить завдання, які виконує батарея та взвод, смугу вогню взводу, БП на рубежі розгортання, порядок його зайняття;

в) вибирає або вказує ВП (основні і запасні) відділень, їх завдання, основні та додаткові сектори пусків, рубежі відкриття вогню;

г) вибирає маршрути, час, порядок зайняття та зміни ВП;

д) визначає час готовності взводу до відкриття вогню;

е) доводить сигнали виклику (відкриття), перенесення та припинення вогню;

ж) доводить способи цілевказання;

и) доводить порядок дій підрозділів після виконання вогневих завдань;

к) визначає місце свого КСП, заходи щодо маскуванню, інженерного обладнання і самооборони;

л) встановлює порядок взаємодії між відділеннями, дає вказівки на організацію зв'язку, доводить сигнали управління, оповіщення і порядок дій за ними;

м) складає схему протитанкового вогню взводу (додаток 2).

Командир відділення на рубежі розгортання:

а) з'ясовує ВП відділення;

б) вивчає танконебезпечні напрямки;

в) з'ясовує орієнтири визначені командиром батареї (взводу), при необхідності призначає додаткові та визначає дальності до них, виставляє нічні орієнтири;

г) з'ясовує завдання відділення ПТРК, сектори пусків, порядок відкриття вогню, взаємодії із сусідніми установками, сигнали управління, оповіщення і порядок дій за ними;

д) організовує інженерне обладнання ВП, її маскуванню, розчищення секторів обстрілу і шляхів виїзду;

е) складає схему протитанкового вогню відділення (додаток 3).

Командир установки ПТРК на рубежі розгортання:

а) з'ясовує місце (ВП) установки;

б) вивчає танконебезпечні напрямки;

в) з'ясовує орієнтири визначені командиром відділення, при необхідності призначає додаткові та визначає дальності до них, виставляє нічні орієнтири;

г) з'ясовує завдання установки, сектори пусків, порядок відкриття вогню,

взаємодії з сусідніми установками, сигнали управління, оповіщення і порядок дій за ними;

д) організовує інженерне обладнання ВП, її маскування, розчищення секторів обстрілу і шляхів виїзду;

е) складає картку вогню установки (додаток 4).

На підготовленому рубежі розгортання командир батареї уточнює завдання командирам взводів і наказує зайняти рубіж. Командири взводів доводять завдання командирам відділень, а командири відділень командирам установок ПТРК, дають команду на зайняття ВП і керують їх зайняттям.

Залежно від обстановки і умов місцевості рубіж розгортання займають одночасно підрозділом або послідовно взводами (відділеннями, установками). Рубежі розгортання та ВП займають у прискореному темпі. Розрахунок установок ПТРК займає указані місця і готує установку до ведення вогню.

При зайнятті ВП і підготовці до ведення вогню командир установки ПТРК зобов'язаний:

а) організувати на ВП розгортання ПТРК “Javelin FGM-148” та підготовку його до бойового використання;

б) довести (уточнити) розрахунок завдання, сектори пусків, орієнтири і дальності до них;

в) організувати спостереження за противником;

г) з'ясувати місця розташування сусідніх вогневих засобів;

д) доповісти командирі відділення про готовність до ведення вогню.

При розгортанні у БП з маршу, коли вибір та підготовка рубежу розгортання завчасно не проводилась, командир підрозділу після прибуття у зазначений район або після отримання завдання (команди) на розгортання у БП у ході маршу (за наявності часу) і залежно від обставин:

а) зупиняє колону в укритому місці, оцінює місцевість, намічає місця розгортання взводів (ВП відділень, установок ПТРК), смуги вогню взводів (відділень), сектори пусків, орієнтири, місце КСП батареї, місце транспорту підрозділу ПТРК;

б) викликає командирів взводів (відділень), ставить завдання на розгортання у БП і підготовку до ведення вогню;

в) розгортає КСП батареї, спостерігає за противником і місцевістю.

У випадку коли, командир батареї (взводу) знає, де на місцевості планується рубіж розгортання або визначив його самостійно під час руху, а також при раптовому нападі танків, коли час на розгортання обмежений, він може проводити розгортання батареї (взводу) без попередньої зупинки колони батареї (взводу) в установленому раніше порядку.

Приклад 1. Командир батареї подав команду: *“До бою, кутом назад, 400”*. За цією командою взводи продовжують рух. Перший взвод розгортається праворуч попереду від місця зупинки командира батареї на відстані 400 м; на тій самій відстані ліворуч попереду — третій взвод, а другий взвод — поблизу зупинки командира батареї.

Приклад 2. Командир взводу подав команду: *“До бою, уступом вперед 100”*. За цією командою перше відділення займає ВП праворуч попереду від

місця зупинки командира взводу на відстані 100 м, друге відділення – поблизу командира взводу, третє відділення ліворуч позаду від місця зупинки командира взводу на відстані 100м.

Приклад 3. Командир відділення подав команду: *”До бою, кутон вперед 50”*. За цією командою перша установка розгортається праворуч попереду від місця зупинки командира відділення на відстані 50 м; на тій самій відстані ліворуч попереду – третя, а друга – поблизу зупинки командира відділення.

При розгортанні у БП з маршу, коли вибір та підготовка рубежу розгортання завчасно не проводилася, смуги вогню взводам (сектори пусків установок ПТРК), орієнтири та інші дані, як правило, доводяться командиром батареї (взводу) по радіо.

2.2. Способи перенесення ПТРК під час ведення бойових дій

Пересування підрозділів ПТРК “Javelin FGM-148” здійснюється, як правило, на транспортних засобах типу СБА “Новатор”. У разі виконання завдань у вогневій засідці або у секреті транспорті засоби, як правило, необхідно зупинити у прихованому місці. У цьому випадку розрахунки ПТРК займають ВП, переносючи ПТРК “Javelin FGM-148”.

Перенесення ПТРК також може здійснюватися при зміні рубежу розгортання (ВП).

Перенесення ПТРК “Javelin FGM-148” може здійснюватися за чотирма варіантами. Варіанти №1-3 здійснюються на малу відстань, а варіант №4 – на велику відстань.

Варіант №1 – зустріч з противником ймовірна (рис.2.2). Особиста зброя в положенні за спину. КПБ і боєприпас з’єднані. Кришки об’єктивів закриті. Передня захисна заглушка встановлена. Боєприпас тримається паралельно до землі так, щоб КПБ не заважав дивитись вперед.

Варіант №2, №3 – перенесення ПТРК на малу відстань при можливому зіткненні з противником. Дані варіанти відрізняються положенням особистої зброї та ПТРК. За варіантом №2 (рис.2.3) особиста зброя в положенні за спину. КПБ у сумці для транспортування. Боєприпас переноситься паралельно до землі, а передня захисна заглушка спрямована у напрямку руху. За варіантом №3 (рис.2.4) особиста зброя в положенні наготові. КПБ у сумці для транспортування. Боєприпас переноситься за спиною, передня захисна заглушка спрямована вниз.

Варіант №4 застосовують під час перенесення ПТРК “Javelin FGM-148”, коли зустріч з противником малоімовірна або на велику відстань (рис.2.5). Зброя у положенні наготові. КПБ у сумці для транспортування. Боєприпас прив’язаний до комплекту ALICE (універсальне легке військове спорядження). Елемент живлення та охолодження (BCU) за правим плечем, спрямований вперед.

Рисунок 2.2 – перенесення ПТРК “Javelin FGM-148” при ймовірному зіткненні з противником.

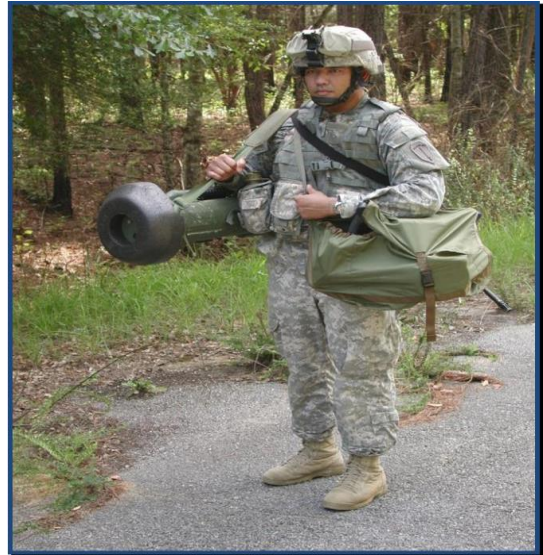

Рисунок 2.3 – перенесення ПТРК “Javelin FGM-148” при можливому зіткненні з противником.

Рисунок 2.4 – перенесення ПТРК “Javelin FGM-148” при можливому зіткненні з противником.

Рисунок 2.5 – перенесення ПТРК “Javelin FGM-148” при відсутності зіткненні з противником.

2.3. Підготовка ПТРК до пуску

Підготовка ПТРК “Javelin FGM-148” до пуску полягає у виконанні наступних операцій:

- а) підготовка складових частин ПТРК “Javelin FGM-148”;
- б) зняти кришки об'єктивів;
- в) під'єднання КПБ;
- г) зняття передньої захисної заглушки з тубуса;

Для підготовки складових частин ПТРК “Javelin FGM-148” під час переведення в бойове положення (рис.2.6):

- а) всі складові частини розмішуються на землі;

- б) КПБ достається з сумки для транспортування;
- в) під'єднується батарея ВА-5590/U до КПБ;
- г) перемикач живлення переводиться у положення **NIGHT/НІЧ**.

Рисунок 2.6 – підготовка компонентів ПТРК “Javelin FGM-148” під час переведення в бойове положення.

Після зняття кришки об'єктивів оператор повинен переконатися, що кришки зняті повністю.

Для під'єднання КПБ необхідно (рис.2.7):

- а) стати на коліна з лівого боку боеприпаса;
- б) зняти захисні кришки із з'єднувальних роз'ємів;
- в) розмістити КПБ над модулем кріплення;
- г) помістити скобу для з'єднання боеприпасу з КПБ у гачки на боеприпасі;
- д) посунути вперед і натиснути на КПБ;
- е) переконатися, що боеприпас і КПБ міцно з'єднані.

Рисунок 2.7 – підготовка компонентів ПТРК “Javelin FGM-148” під час під’єднання КПБ.

Для зняття передньої захисної заглушки необхідно:

- а) зняти блокувальний штифт;
- б) повернути фіксатор кріплення проти годинникової стрілки;
- в) підняти передню частину;
- г) стягнути передню захисну заглушку з боєприпасу;
- д) оглянути відкритий кінець боєприпасу на наявність бруду і сміття (рис.2.8).

Рисунок 2.8 – огляд боєприпасу після зняття захисної заглушки.

2.4. Положення ПТРК для пуску

Ведення пусків з ПТРК “Javelin FGM-148” здійснюється з положення:

- а) одного або двох колін;
- б) сидячи ноги схрещені або коліна зігнуті;
- в) упору;
- г) лежачи (рис.2.12).

Для ведення пуску з ПТРК “Javelin FGM-148” з одного або двох колін, сидячи необхідно (рис.2.9, 2.10):

- а) розмістити ПТРК “Javelin FGM-148” з лівого боку;

б) стати на одне коліно (два коліна) або сісти в положення ноги схрещені або коліна зігнуті;

в) перевірити ділянку зворотної вибухової хвилі;

г) ліву руку розмістити на лівій рукоятці, а праву руку під боєприпасом;

д) підняти комплекс одним плавним рухом та покласти плечовий демпфер на праве плече;

е) відрегулювати положення тіла;

ж) відрегулювати кільце регулювання діоптрій;

и) перевірити індикатор MSL CONN, він повинен світитися;

к) перевірити габаритну висоту в напрямку стрільби;

л) переконатися, що захисна заглушка лежить поза ділянкою зворотної вибухової хвилі.

Рисунок 2.9 – ведення стрільби з одного або двох колін.

Рисунок 2.10 – варіанти ведення стрільби з положення сидючи.

Для ведення пуску стоячи з упору необхідно (рис.2.11):

- а) стати на коліно, щоб ПТРК був з лівого боку;
- б) перевірити ділянку зворотної вибухової хвилі;
- в) ліву руку розмістити на лівій рукоятці, а праву руку під боєприпасом;
- г) підняти комплекс одним плавним рухом та покласти плечовий демпфер на праве плече;
- д) обережно підвестися у положення стоячи;
- е) покласти лікті на край вогневої позиції;
- ж) відрегулювати кільце регулювання діоптрій;
- и) перевірити індикатор MSL CONN, він повинен світитися;
- к) переконатися, що захисна заглушка лежить поза ділянкою зворотної вибухової хвилі.

Рисунок 2.11 – варіанти ведення стрільби з ПТРК “Javelin FGM-148” з упору.

Для ведення пуску з ПТРК лежачи (рис.2.12) необхідно:

- а) підготувати складові частини ПТРК та переконатися, що боєприпас направлено в бік району цілей;
- б) дістати КПБ з сумки для транспортування, повернути перемикач живлення і режимів роботи в положення **NIGHT** та зняти кришку з об'єктива КПБ;

- в) приєднати КПБ до боєприпасу, зняти передню заглушку та помістити її вперед під відкритий кінець боєприпасу;
- г) повернути ПТРК на рукоятки, розмістити тіло паралельно ПТРК;
- д) перевірити ділянку зворотної вибухової хвилі;
- е) взятися лівою рукою за рукоятку та повернутися разом з ПТРК на лівий бік;
- ж) взяти правою рукою передню захисну заглушку фіксатором до КПБ, а плоскою частиною до плечового демпфера;
- и) розмістити плоску частину напроти плечового демпфера;
- к) посунути передню захисну заглушку вперед, доки стопорне кільце не упреться у поглинач батарейного відсіка;
- л) повільно опустити ПТРК так, щоб він спирався на передню захисну заглушку;
- м) подати тіло вперед так, щоб праве плече було навпроти передньої захисної заглушки;
- н) переконатися, що перемикачі правої рукоятки в межах досяжності;
- п) переконаватися, що ПТРК підтримується передньою захисною заглушкою;
- р) щільно притулитися до ПТРК, повернути тіло так, щоб кут між тилом та боєприпасом складав 30° ;
- с) відрегулювати кільце регулювання діоптрій та перевірити, чи індикатор **MSL CONN** світиться.

Рисунок 2.12 – ведення стрільби лежачи.

Під час ведення пусків з приміщення (рис.2.13) необхідно дотримуватись мінімальних вимог. Приміщення повинно мати габаритні розміри не менше 5 м в довжину, 4 м в ширину, висота – 2 м, віконний проріз – 0.6x0.8м, дверний отвір – 0.9x2м.

Рисунок 2.13 – варіант ведення стрільби з ПТРК “Javelin FGM-148” з приміщень.

Після зайняття положення для стрільби оператор повинен обов'язково переконатися у відсутності перешкод для стрільби, а саме боєприпасу не повинні заважати зовнішні виступаючі/нависаючі елементи.

2.5. Переведення ПТРК в похідне положення, у разі нездійснення пуску

Для переведення ПТРК в похідне положення, у разі нездійснення пуску необхідно провести наступні дії:

- а)** зняти ПТРК з плеча;
- б)** вимкнути КПБ;
- в)** надіти передню захисну заглушку (взятися за рукоятку і підняти передній кінець ПТКР, надіти передню захисну заглушку, переконатися, що зачіпка відкрита з'єднати зачіпку передньої захисної заглушки з пілоном КПБ, повернути зачіпку за годинниковою стрілкою, вставити стопорний штифт);
- г)** від'єднати КПБ від боєприпасу;
- д)** надіти кришки на об'єктиви;
- е)** надіти захисні кришки на з'єднувальні роз'єми;
- ж)** вставити елемент живлення та охолодження (якщо ГСН було активовано);
- и)** помістити КПБ у сумку для транспортування;
- к)** прийняти похідне положення.

3. Застосування підрозділів ПТРК “Javelin fgm-148” у різних видах бою

3.1. Загальні положення

Під час ведення бойових дій батарея ПТРК “Javelin FGM-148”, як правило, призначається у протитанковий резерв, а окремі протитанкові взводи (відділення) можуть додаватися механізованим батальйонам.

Під час планування бойових дій старшим командиром (начальником) для батареї ПТРК визначаються райони зосередження, маршрути (напрямки) переміщення (дій), рубежі розгортання та рубежі виклику.

У районі зосередження батарея розташовується повзводно. Розміри району зосередження по фронту і в глибину можуть бути: для батареї – до **500 м**, для взводу – до **150 м**.

Із району зосередження батарея висувається на призначений рубіж розгортання із максимальною можливою для даних умов обстановки швидкістю.

Для кожного взводу (відділення) на кожному рубежі розгортання батареї визначаються смуги вогню і додаткові сектори обстрілу, а для ПТРК – основний і додатковий сектори обстрілу.

Для забезпечення вогневої взаємодії й управління батареєю відстань по фронту і глибині на рубежі розгортання має бути:

- а) між ПТРК у відділенні – до 25 м;**
- б) між відділеннями у взводі – 100-200 м;**
- в) між взводами – 300-500 м.**

Розміри рубежу розгортання, залежно від умов обстановки та місцевості, можуть складати:

- а) для батареї – до 1,5 км по фронту і до 2,5 км в глибину;**
- б) для протитанкового взводу – до 300 м по фронту і до 600 м в глибину.**

Розміри ВП відділення, залежно від умов обстановки та місцевості, можуть складати – до **75 м** по фронту і до **25 м** в глибину (без врахування місць розташування транспортних засобів).

Батарея (взвод) ПТРК “Javelin FGM-148” на рубежі розгортання, а відділення на ВП, можуть розташовуватися кутом вперед (назад), а також уступом вправо (вліво) відносно можливого напрямку атак (контратак) танків противника. Лінійне розташування протитанкових взводів (відділень, установок ПТРК) на рубежі розгортання (ВП) неприпустиме. Варіанти побудови бойового порядку батареї ПТРК “Javelin FGM-148” на рубежі розгортання наведено на рис.3.1

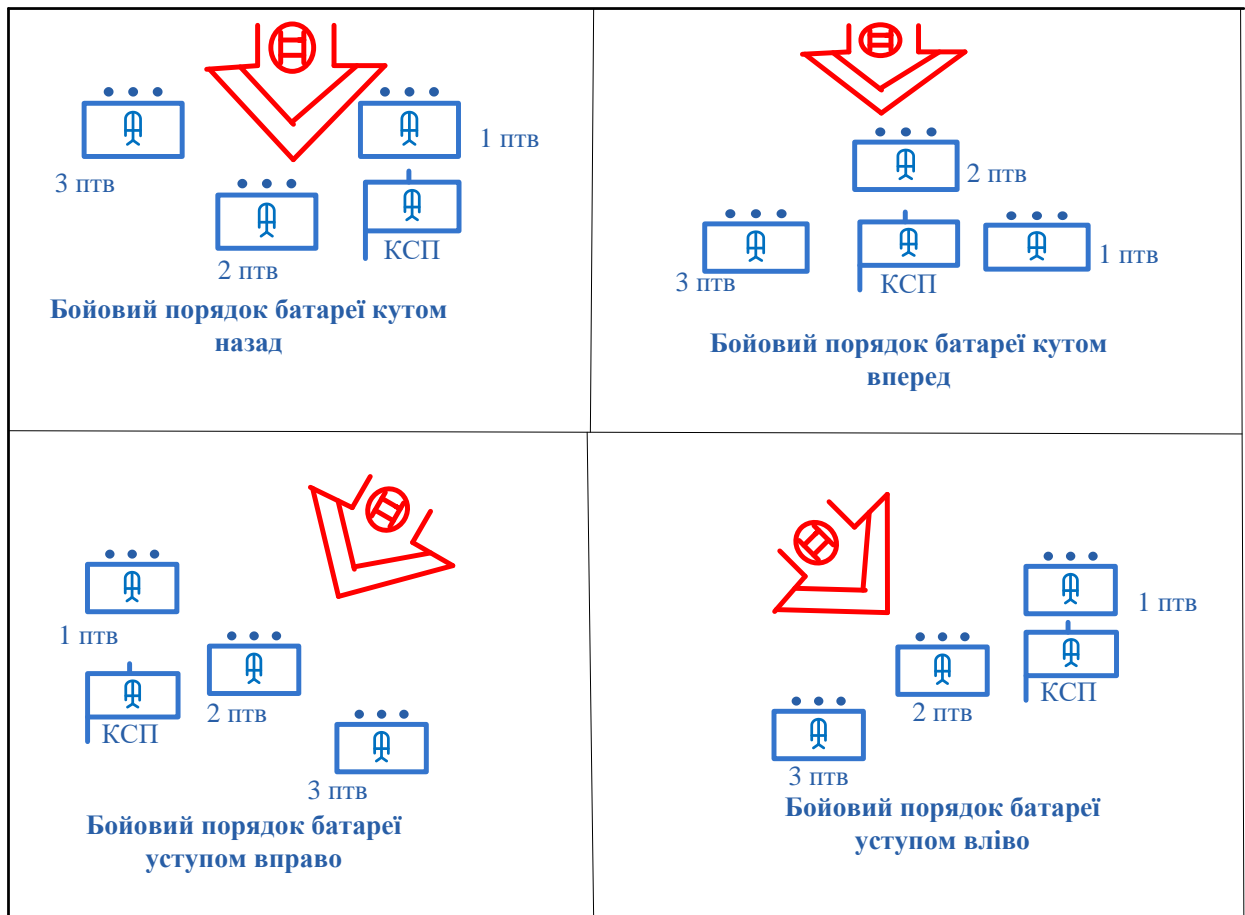

Рисунок 3.1– варіанти побудови бойового порядку батареї ПТРК “Javelin FGM-148” на рубежі розгортання

Бойовий порядок батареї складається з бойових порядків взводів і КСП батареї. Бойовий порядок батареї повинен забезпечити:

- а) найефективніше виконання поставлених завдань;
- б) найбільш повне використання бойових можливостей підрозділів;
- в) підтримання взаємодії із загальновійськовими (артилерійськими) підрозділами і РЗЗ;
- г) стійке управління підрозділами;
- д) можливість швидкого маневру в ході бою;
- е) найменшу вразливість підрозділів від ударів танків і інших видів зброї противника.

Бойовий порядок батареї повинен створювати умови для взаємного вогневого зв'язку між установками ПТРК і забезпечувати можливість кругового обстрілу.

Для установок ПТРК готуються ВП на кожному завчасно підготовленому рубежі розгортання. На непідготовлених рубежах установкам ПТРК вказуються місця ВП.

Батареї (взводам, відділенням) на кожному рубежі розгортання призначають смугу вогню і додатковий сектор обстрілу, рубіж відкриття вогню, а установці ПТРК – ВП, основний і додатковий сектор обстрілу. Перекриття

основних секторів обстрілу призначається у межах до 1/3 від площі цих секторів.

Під час підготовки до бойових дій старший командир (начальник) вказує час та порядок розвідки районів зосередження і рубежів розгортання. Розвідку районів зосередження і рубежів розгортання зазвичай здійснює командир батареї із залученням командирів взводів.

Початок переміщення у новий район зосередження (на рубіж розгортання) здійснюється за командою (сигналом) старшого командира (начальника). Про початок переміщення і прибуття у призначений район зосередження (на рубежі розгортання) командир батареї доповідає за підпорядкованістю.

У ході бою для розгортання на плановому рубежі командир батареї віддає встановлений сигнал і уточнює час готовності.

Для розгортання на незапланованому рубежі командир батареї визначає:

- а) короткі відомості про противника;
- б) рубіж розгортання батареї;
- в) місця взводів і КСП батареї;
- г) маршрут руху;
- д) час готовності.

Командир батареї управляє батареєю під час ведення пусків, подаючи команди командирам взводів або командирам відділень (установок ПТРК).

Команди управління пусками передаються відкритим текстом з використанням позивних посадових осіб і підрозділів, умовних найменувань місцевих предметів і орієнтирів. Про відкриття вогню, зміни в обстановці, результати стрільби, витрату ракет і втрати командир батареї доповідає старшому за підпорядкованістю.

3.2. Застосування батареї ПТРК “Javelin FGM-148”

3.2.1. Порядок роботи командира батареї ПТРК “Javelin FGM-148” під час підготовки батареї до ведення бойових дій

Підготовка бойових дій батареї розпочинається з отриманням завдання від старшого командира (начальника) і включає:

- а) отримання завдання;
- б) аналіз завдання;
- в) підготовка батареї до виконання завдання;
- г) доведення бойового наказу.

Перший етап – отримання завдання, проводиться з метою підготовки батареї до подальших дій. Він включає:

- а) приведення батареї у готовність до подальших дій;
- б) первинне оцінювання готовності до виконання отриманого завдання;
- в) доведення першочергових завдань.

Приведення батареї у готовність до подальших дій здійснюється командиром особисто з отриманням бойового завдання.

Первинне оцінювання готовності до виконання отриманого завдання полягає у визначенні загального наявного часу, часу для організації бойових дій, часу для підготовки батареї, а також у перегляді всіх наявних даних щодо положення, стану та можливостей батареї.

За результатами роботи:

- а)** уточнюється перелік заходів, які необхідно виконати;
- б)** проводиться розрахунок часу на підготовку до бойових дій.

Під час проведення розрахунку часу командир батареї визначає загальний час, який має батарея для підготовки до виконання завдань з урахуванням заходів, що проводяться старшим командиром (начальником) та строки проведення основних заходів щодо підготовки бойових дій.

Під час доведення першочергових завдань командирам взводів командир батареї у першому попередньому розпорядженні:

- а)** орієнтує про отримане завдання, вид бойових дій, місце майбутніх дій та час готовності;
- б)** вказує, які першочергові заходи необхідно виконати із підготовки взводів до бойових дій;
- в)** доводить строки проведення основних заходів щодо підготовки бойових дій;

При необхідності доводить, які взводи, яким загальновійськовим формування і коли передаються.

Другий етап – аналіз завдання, проводиться з метою визначення загального порядку дій батареї під час підготовки до бойових дій, деталізації та уточнення завдань взводам. Він включає:

- а)** усвідомлення завдання;
- б)** розвідку району майбутніх бойових дій;
- в)** оцінювання обстановки;
- г)** доведення завдань.

В ході **усвідомлення завдання** командир батареї повинен зрозуміти:

- а)** мету майбутніх дій, замисел загальновійськового командира та місце батареї у БП дивізіону;
- б)** завдання протитанкових підрозділів старших командирів (начальників);
- в)** порядок забезпечення боєприпасами та іншими з МтЗ;
- г)** час і порядок висування батареї у призначений район, порядок маневру в ході бою;
- д)** час і порядок передачі взводів;
- е)** час готовності до виконання завдання.

У ході усвідомлення завдання на підготовлену карту наносяться положення та характер дій противника, завдання загальновійськової частини (підрозділу), завдання сусідів, розмежувальні лінії з ними, завдання, що вирішуються засобами старшого начальника, завдання батареї та інші дані, необхідні командирі батареї для усвідомлення бойового завдання.

За результатами усвідомлення завдання формуються висновки в інтересах визначення заходів із підготовки батареї до бойових дій.

Розвідка району майбутніх дій, яка проводиться з метою розвідки районів зосередження та рубежів розгортання, здійснюється особисто командиром батареї з залученням командирів взводів (відділень). Вона проводиться за рішенням загальновійськового командира.

Оцінювання обстановки проводиться з метою вивчення умов та чинників, які впливають на виконання бойового завдання та складається із оцінювання противника, своїх військ, району бойових дій тощо. По кожній складовій робляться висновки.

Під час **оцінювання противника** робляться висновки про склад, стан і положення бронетанкового угруповання противника та можливий характер їх дій.

За наявності НЗФ визначається їх склад, стан та положення.

Під час **оцінювання своїх військ** робляться висновки про склад, положення та стан підпорядкованих та доданих підрозділів (їх бойовий склад, можливості, рівень боєздатності та забезпечення ОВТ, боєприпасами та іншими МтЗ, сильні й слабкі сторони, місцезнаходження).

Під час **оцінювання району бойових дій** робляться висновки про:

- а) особливості, які можуть ускладнити або полегшити виконання завдань;
- б) фізико-географічні умови – тип рельєфу та гідрологічні умови місцевості, характер ґрунтів і рослинності, метеорологічні та кліматичні умови з урахуванням їх можливого впливу на виконання завдань, можливість використання рельєфу місцевості для потайних дій засобами повітряного нападу противника;
- в) танконебезпечні напрямки;
- г) напрямки переміщення, стан маршрутів і їх вплив на терміни висування підрозділів.

Доведення завдань. По завершенню оцінювання обстановки командир батареї віддає друге попереднє розпорядження.

У **другому попередньому розпорядженні** уточняється раніше надана інформація та додатково надається та, яка у першому попередньому розпорядженні була відсутня. У ньому зазвичай вказується:

- а) дані про противника;
- б) завдання протитанкових підрозділів старших командирів (начальників);
- в) бойове завдання батареї (взводам) зі ступенем деталізації на час віддачі другого попереднього розпорядження;
- г) порядок здійснення переміщення або перегруповання;
- д) основні заходи з підготовки до бойових дій, час готовності.

При необхідності у ньому можуть бути зазначені завдання загальновійськового формування (протитанкового артилерійського дивізіону), сусідів та інші дані.

Третій етап – підготовка батареї до виконання завдання проводиться з метою підготовки виконання завдання. Він включає:

- а) виконання заходів всебічного забезпечення;
- б) організація управління;

в) участь у рекогносцировці.

Виконання заходів **всебічного забезпечення** полягає у підготовці та проведенні заходів, спрямованих на збереження боєздатності та створення умов для ефективного виконання завдань. Воно включає:

а) визначення (уточнення) завдань із тилового, технічного, медичного забезпечення та надання заявок старшому командирі (за необхідності);

б) доукомплектування особовим складом і ОВТ;

в) поповнення боєкомплекту і запасів МтЗ;

г) дозаправлення техніки ПММ;

д) технічне обслуговування і підготовку озброєння і техніки до застосування;

е) організація та проведення топогеодезичного та метеорологічного забезпечення, балістичної підготовки;

Організації управління в батареї полягає у визначенні:

а) місця КСП батареї на рубежах розгортання;

б) організації та порядку підтримання зв'язку;

в) способів та терміни подання донесень.

За наявності часу у батареї проводяться зайняття і тренування з відпрацювання дій на всіх етапах майбутніх бойових дій. У ході тренувань досягається чітке розуміння особовим складом способів виконання завдання і порядку своїх дій, практично відпрацьовуються питання управління та взаємодії, виявляються і усуваються недоліки.

Під час рекогносцировки районів зосередження та рубежів розгортання визначаються:

1) в районі зосередження можливості району по розміщенню взводів та здійсненню маневру;

2) на рубежах розгортання:

а) можливість виконання із них поставлених завдань,

б) рубежі розгортання взводів та місце КСП батареї;

в) танконебезпечні напрямки та ймовірні напрямки руху танків противника;

г) смуги вогню;

д) сектори пусків для взводів, рубежі максимальної і мінімальної дальності стрільби з урахуванням рельєфу місцевості;

е) умовні найменування місцевих предметів і орієнтири;

ж) шляхи під'їзду рубежі взводів КСП, маршрути маневру.

Після завершення рекогносцировки командир батареї може віддати командирам взводів **попереднє бойове розпорядження**. У попередньому бойовому розпорядженні зазвичай вказується:

а) дані про противника;

б) бойове завдання батареї (взводів) зі ступенем деталізації на час віддачі попереднього бойового розпорядження;

в) час готовності до бойових дій та основні заходи із підготовки підрозділів;

г) час і способи доведення завдань до підпорядкованих підрозділів.

За необхідності можуть вказуватися й інші дані.

Четвертий етап – розроблення та доведення бойових документів, проводиться із метою завершення підготовки підрозділів до бойових дій, відпрацювання визначеного комплексу бойових документів та доведення бойового наказу. Він включає:

- а) розроблення і оформлення бойових документів;
- б) постановку бойових завдань підпорядкованим підрозділам;
- в) проведення контролю готовності батареї до виконання завдань.

Розроблення і оформлення бойових документів полягає у відпрацюванні схем протитанкового вогню батареї на рубежах розгортання та бойового наказу.

Постановка бойових завдань підпорядкованим підрозділам здійснюється доведенням бойового наказу (бойового розпорядження) та розпоряджень за видами всебічного забезпечення.

Бойовий наказ командира батареї (варіант).

Пункт 1 - обстановка:

- 1.1. основні висновки з оцінювання противника;
- 1.2. бойове завдання загальновійськової бригади (підрозділу), завдання сусідів і розмежувальні лінії з ними;
- 1.3. завдання ПТРез старших командирів (начальників);
- 1.4. відомості про район і умови виконання завдання.

Пункт 2 –завдання:

- 2.1. завдання батареї (взводу);
- 2.2. порядок висування, розгортання та переміщення в ході бою.

Пункт 3 – виконання (після слів НАКАЗУЮ):

- 3.1. бойові завдання взводам;
- 3.2. завдання з бойового забезпечення;
- 3.3. витрату боєприпасів;
- 3.4. основні показники взаємодії, час готовності до бойових дій.

Пункт 4 – забезпечення:

- 4.1. завдання з морально-психологічне забезпечення;
- 4.2. завдання з технічного забезпечення;
- 4.3. завдання з тилового забезпечення;
- 4.4. завдання з медичного забезпечення.

Пункт 5 – управління:

- 5.1. сигнали управління та оповіщення, порядок розпізнавання та ідентифікації;
- 5.2. порядок використання засобів зв'язку, канали (частоти), позивні;
- 5.3. місце і час розгортання КСП батареї, порядок передачі управління.

Доведення бойового наказу здійснюється після його оформлення, яке полягає у заповненні формалізованого бланку бойового наказу або його запису у робочому зошиті.

Бойовий наказ доводиться командиром батареї усно під час особистого спілкування або по технічних засобах зв'язку.

Як правило, віддача бойового наказу здійснюється на місцевості на рубежах розгортання. Якщо такої можливості немає, використовується макет місцевості, детальна схема, топографічна карта та інші засоби, які забезпечують візуалізацію району виконання завдання.

Командир батареї повинен впевнитись, що підлеглі командири правильно зрозуміли бойовий наказ. Для цього він їх заслуховує щодо знання мети бойових дій, отриманого завдання і порядку його виконання.

Контроль готовності батареї командир батареї здійснює особисто. До висування батареї у призначений район перевіряються:

- а) бойовий і чисельний склад підрозділів, їх забезпечення боєприпасами, пальним та іншими матеріальними засобами;
- б) рівень бойової підготовки і виховної роботи з особовим складом;
- в) стан техніки, озброєння і майна;
- г) своєчасність отримання і правильність з'ясування підлеглими командирами бойових завдань, правильність та повнота підготовки до їх виконання.

Виявлені командиром батареї недоліки усуваються підрозділами у найкоротші строки.

У встановлений час командир батареї доповідає старшому артилерійському командиру про готовність батареї до виконання бойового завдання.

3.2.2. Застосування батареї в обороні

Під час ведення оборонного бою батарея, як правило, входить до складу протитанкового резерву і може виконувати наступні завдання:

- а) знищувати танки та іншу броньовану техніку противника;
- б) прикривати проміжки між підрозділами та їх відкриті фланги;
- в) прикривати висування та розгортання другого ешелону (загальновійськового резерву) на вогневий рубіж або для проведення контратаки;
- г) знищувати повітряний десант противника.

Крім того, батарея ПТРК “Javelin FGM-148” може прикривати перегрупування загальновійськових підрозділів.

За рішенням старшого командира (начальника) взводи (відділення) батареї можуть додаватися механізованим батальйонам, які діють на окремому напрямку або у складі батальйонних тактичних груп (БТГр). Відділення ПТРК “Javelin FGM-148” можуть включатися до складу вогневих засідок або діяти самостійно у вогневій засідці.

Перелічені завдання в обороні батарея виконує в тісній взаємодії з РЗЗ, підрозділами вертольотів, протитанковими засобами загальновійськових підрозділів, танками (БМП) других ешелонів і артилерією, що розташована на закритих ВП.

Зміст і послідовність роботи командира батареї із підготовки бойових дій залежать від умов переходу до оборони, отриманого завдання, наявності часу.

Під час переходу до оборони в умовах безпосереднього зіткнення із противником батарея може залучатись до підтримки дій загальновійськових підрозділів під час закріплення їх на захопленому рубежі.

Батарей, яка діє у складі ПТРез, призначають основний, один-два запасних райони зосередження і рубежі розгортання.

Під час переходу до оборони в умовах безпосереднього зіткнення із противником командир батареї ставить завдання підпорядкованим підрозділам по карті, а далі, якщо дозволяє обстановка, уточнює їх на місцевості.

Командир батареї, який призначений командиром ПТРез, з командиром РЗЗ узгоджує та усвідомлює:

- а) порядок взаємодії;
- б) рубежі мінування;
- в) маршрути та порядок висування на рубежі мінування;
- г) порядок прикриття дій РЗЗ;
- д) місця проходів у загородженнях та їх позначення;
- е) порядок підтримання зв'язку;
- ж) сигнали управління та взаємодії.

Батарей до переходу противника в наступ, як правило, знаходиться у основному районі зосередження у готовності до висування на рубежі розгортання. Кожному рубежу розгортання присвоюється умовне найменування (наприклад **“Карпати 1, 2, 3”** тощо), яке є сигналом для висування батарей на призначений рубіж.

За сприятливих умов командир батареї перевіряє практичними виїздами на рубежі розгортання час, що потрібен батареї для висування і розгортання в бойовий порядок.

У районі зосередження здійснюються заходи з маскуванню та інженерного обладнання району, проводиться контроль готовності батареї до бойових дій. При цьому він перевіряє:

- а) знання командирами взводів завдань батареї та взводу;
- б) готовність автомобільної техніки та установок ПТРК до стрільби;
- в) знання сигналів управління, оповіщення, взаємодії та інші питання.

На рубежі розгортання командиром батареї з КСП підтримується зв'язок зі старшим командиром (начальником), командиром РЗЗ та командирами взводів.

Зайняття рубежу розгортання батарея здійснює за сигналом (командою) старшого командира (начальника).

З появою танків противника командир батареї розподіляє цілі між взводами, визначає момент відкриття вогню і подає команду, вказуючи: позивний взводу, який залучається, попередню команду **“Стій”** або **“Увага”**, характер цілі, її положення і виконавчу команду.

З виходом танків противника на дальність, яка дозволяє наносити їм ураження, батарея відкриває вогонь. При цьому ведеться активна розвідка та спостереження за діями противника.

Командир батареї веде розвідку, управляє пусками батареї та уточнює завдання. При виявленні основного напрямку наступу танків противника командир батареї зосереджує пуски, на даному напрямку. При виявленні спроби танків змінити напрямку наступу командир батареї уточнює завдання взводам (відділенням).

Після відбиття атаки танків батарея повинна бути готовою до повторних атак противника або до переміщення на новий рубіж розгортання (район зосередження).

Для відбиття повторних атак противника із зайнятого рубежу батарея зазвичай здійснює часткову зміну ВП взводів (відділень).

3.2.3. Застосування батареї в наступі

У наступі батарея зазвичай входить до складу ПТРез і може виконувати наступні завдання:

- а) прикривати висування і розгортання (перегрупування) підрозділів для наступу;
- б) відбивати контратаки противника;
- в) прикривати висування, розгортання і введення в бій другого ешелону (резерву);
- г) прикривати відкриті фланги підрозділів;
- д) підтримувати дії загальновійськових підрозділів у ході закріплення на захоплених рубежах.

Завдання батарея виконує, як правило, в тісній взаємодії з РЗЗ і іншими підрозділами.

Зміст і послідовність роботи командира батареї із підготовки бойових дій залежать від умов переходу до наступу, отриманого завдання та наявного часу.

При переході у наступ з ходу, батарея висувається у район зосередження або на рубіж розгортання (зазвичай вночі) за раніше розвіданим маршрутом. Розташовуючись в районі зосередження, батарея повинна бути в готовності до висування на рубіж розгортання для прикриття висування і розгортання загальновійськових підрозділів для наступу.

Під час переходу в наступ з положення безпосереднього зіткнення з противником батарея може бути завчасно розгорнута у бойовий порядок на одному з рубежів розгортання.

Дії батареї у наступі узгоджуються з діями РЗЗ.

Під час наступу, з просуванням загальновійськових підрозділів першого ешелону, батарея ПТРК переміщується за вказаним маршрутом (напрямком) у повному складі в готовності до розгортання на запланованих і незапланованих рубежах. Довжина стрибка під час переміщення батареї не повинна перевищувати **8-10 км**, а час руху і розгортання на рубежах розгортання – **20-25** хвилин.

З метою розвідки маршруту переміщення, районів зосередження і рубежів розгортання в ході наступу, від батареї може виділятися особовий склад до артилерійської розвідувальної групи (АРГ). Як правило, в АРГ від батареї

призначають: командира взводу, командира відділення (установки ПТРК), одного-двох номерів розрахунку, які навчені веденню радіаційної та хімічної розвідки, а також перевірки місцевості на наявність мін.

Залежно від обстановки, в ході наступу батарея послідовно займає райони зосередження або розгортається на рубежах розгортання в готовності до відбиття атак танків противника.

Після відбиття контратаки танків батарея готується до відбиття їх повторних контратак або займає район зосередження і знаходиться в готовності до висування на рубежі розгортання. Залишення зайнятого рубежу розгортання батарея здійснює за командою (сигналом) старшого командира (начальника).

3.3. Застосування взводу ПТРК “Javelin FGM-148”

3.3.1. Застосування взводу в обороні

Під час ведення оборонного бою взвод ПТРК “Javelin FGM-148” виконує завдання у складі батареї або самостійно. Самостійно взвод виконує завдання у разі, коли його додають загальновійськовому батальйону.

Відділення ПТРК “Javelin FGM-148” виконує завдання у складі взводу або самостійно. Самостійно відділення виконує завдання у разі дій у складі вогневої засідки, мобільної вогневої групи.

Взвод (відділення) ПТРК “Javelin FGM-148” в ході оборонного бою може виконувати наступні завдання:

- а)** знищувати танки, що прорвалися в глибину оборони;
- б)** прикривати проломи, які створилися в результаті вогневих ударів противника;
- в)** прикривати стики між опорними пунктами і районами оборони підрозділів, відкриті фланги підрозділу (частини);
- г)** прикривати висування і розгортання другого ешелону (резерву) для контратаки, перегруповування підрозділів у ході бою.

Доданий загальновійськовому батальйону взвод ПТРК “Javelin FGM-148” діє зазвичай в повному складі в безпосередньому підпорядкуванні командира батальйону. В окремих випадках відділення взводу можуть додаватися ротам, які діють на головному (окремому) напрямку.

За рішенням загальновійськового командира відділення взводу ПТРК “Javelin FGM-148” можуть призначатися для дій у складі вогневої засідки або мобільної вогневої групи.

Для виконання поставлених завдань взводу призначається рубіж розгортання, а для відділення ВП. Для взводу, який діє у складі батареї, рубіж розгортання визначається командиром батареї. Для взводу, який доданий батальйону, рубіж розгортання визначається командиром батальйону (заступником командира батальйону з артилерії). Місця розташування пускових установок відділення на ВП визначає командир взводу.

Для виконання завдань на рубежах розгортання взвод розгортається в бойовий порядок.

Бойовий порядок взводу ПТРК “Javelin FGM-148” складається з ВП відділень взводу.

Бойовий порядок відділення складається з місць розташування пускових установок на ВП відділення.

Взаємне розташування відділень повинно забезпечувати ведення вогню в будь-якому напрямку, найкраще використання місцевості, створювати умови для маневру відділень (установок ПТРК) та виключати одночасне їх ураження від танкового і артилерійського вогню противника при стрільбі по одній із них.

Взвод ПТРК “Javelin FGM-148” на рубежах розгортання може готувати основні, запасні, тимчасові, фіктивні ВП відділень.

З метою забезпечення маневру для відбиття атак танків противника із різних напрямків для кожного відділення (установки ПТРК) готують шляхи маневру і запасні ВП.

Під час рекогносцировки рубежів розгортання командир взводу:

а) вивчає місцевість, розташування підрозділів загальновійськового підрозділу та сусідніх протитанкових засобів;

б) обирає ВП відділень і шляхи маневру;

в) уточнює (намічає) рубіж відкриття вогню;

г) визначає сектори пусків відділень;

д) уточнює визначені старшим командиром (начальником), а за необхідності визначає свої, орієнтири та дальність до них;

е) намічає послідовність інженерного обладнання ВП;

ж) ставить завдання підлеглим і складає схему протитанкового вогню.

Під час постановки бойового завдання командир взводу доводить:

а) відомості про противника і танконебезпечні напрямки;

б) завдання загальновійськового підрозділу;

в) завдання взводу, райони зосередження і рубежі розгортання (вогневі позиції), смугу вогню, додатковий сектор обстрілу, рубіж відкриття вогню;

г) маршрут і порядок пересування (маневру);

д) завдання відділенням – ВП, сектори обстрілу, порядок відкриття вогню по танках та інших броньованих машинах, місце розташування транспортних засобів;

е) порядок підготовки матеріальної частини і боєприпасів до стрільби;

ж) сигнали управління, оповіщення і порядок дій за ними;

и) своє місце на рубежі розгортання.

Командир взводу веде робочу карту і складає схему протитанкового вогню взводу на кожному рубежі розгортання.

На робочу карту командир взводу наносить:

а) умовні найменування місцевих предметів і орієнтири;

б) положення і склад противника;

в) положення і завдання загальновійськового підрозділу (частини);

г) райони зосередження, рубежі розгортання (вогневі позиції), смугу вогню взводу, пункти управління, маршрути висування;

д) рубежі мінімальної і максимальної дальності стрільби;

е) рубежі відкриття вогню;

- ж)** місце розташування сусідніх протитанкових засобів;
- и)** сигнали управління та оповіщення.

На схемі протитанкового вогню взводу відображаються (додаток 2):

- а)** умовне найменування місцевих предметів і орієнтири;
- б)** бойовий порядок взводу;
- в)** смуга вогню взводу і сектори пусків відділень;
- г)** рубежі максимальної та мінімальної дальності пусків;
- д)** ділянки місцевості, які не уражаються;
- е)** сигнали управління вогнем.

На рубіж розгортання взвод (відділення) ПТРК “Javelin FGM-148” висувається в колоні батареї, з маршу розгортається в бойовий порядок. З виходом взводу на рубіж розгортання командир взводу (відділення) на місцевості уточнює завдання командирам відділень (установок ПТКР).

При розгортанні в бойовий порядок з маршу на непідготовленому рубежі розгортання командир взводу зупиняє колону по можливості в прихованому місці, оцінює місцевість, намічає місця ВП відділень, смугу вогню і сектори обстрілу, орієнтири, викликає командирів відділень і ставить завдання на зайняття рубежу і підготовку до ведення пусків.

Вогневі позиції відділень на рубежах розгортання в залежності від обстановки і наявності часу готуються завчасно або займаються з маршу.

Командир відділення під час підготовки бойових дій на кожному рубежі розгортання усвідомлює завдання, обирає місця установок на ВП відділення, визначає дальність до призначених рубежів відкриття вогню та орієнтирів, за необхідності намічає свої орієнтири, ставить завдання операторам установок ПТКР, складає картку вогню, керує інженерним обладнанням.

Розрахунок ПТКР зобов'язана вивчити зміст картки вогню, запам'ятати орієнтири та відстані по них, знати, де розташовуються сусідні протитанкові засоби та загальновійськові підрозділи, сигнали оповіщення та порядок дій за ними.

Після відбиття атаки противника поповнюється запас ракет, відновлюється інженерне обладнання своєї позиції, для відбиття повторних атак.

Зміну рубежу розгортання взвод, який діє у складі батареї здійснює за командою командира батареї, а взвод доданий батальйону – із дозволу командира батальйону. Зміну ВП відділення здійснює за командою командира взводу.

До переходу противника в наступ протитанковий взвод знаходиться зазвичай в основному районі зосередження в готовності до висування на рубежі розгортання, а після одержання команди (сигналу) на максимальній швидкості висувається на призначений рубіж і розгортається у бойовий порядок. Після доповідей про готовність до ведення вогню командир взводу (відділення) уточнює підлеглим завдання із урахуванням умов обстановки. З виходом танків противника на рубіж пусків за командою командира батареї або відповідно раніше встановленого порядку взвод (відділення) проводить пуски ракет.

Після відбиття атаки противника командир взводу зобов'язаний поповнити запас боєприпасів, відновити зруйновані сховища і бути готовим до відбиття повторних атак

3.3.2. Застосування взводу в наступі

Під час ведення наступу взвод ПТРК “Javelin FGM-148” виконує завдання у складі батареї або самостійно. Самостійно взвод виконує завдання у разі коли його додають загальновійськовому батальйону. Відділення ПТРК “Javelin FGM-148” виконує завдання у складі взводу або самостійно.

Взвод (відділення) ПТРК “Javelin FGM-148” в ході наступу може виконувати наступні завдання:

- а) прикривати висування і розгортання (перегрупування) підрозділів для наступу;
- б) відбивати контратаки противника;
- в) прикривати висування, розгортання і введення в бій другого ешелону (резерву);
- г) прикривати відкриті фланги підрозділів;
- д) підтримувати дії загальновійськових підрозділів у ході закріплення на захоплених рубежах.

Перед наступом і в ході нього взвод (відділення) ПТРК “Javelin FGM-148” батареї ПТРК “Javelin FGM-148”, яка входить до складу ПТРез, розташовується в районі зосередження, який повинен забезпечувати приховане і розосереджене розташування батареї в ньому і швидкий вихід на призначений рубіж розгортання.

У ході наступу взвод (відділення) ПТРК “Javelin FGM-148”, який входить до складу ПТРез, переміщається у складі батареї за підрозділами першого ешелону стрибками від одного району зосередження до іншого в готовності до негайного розгортання в бойовий порядок на рубежі розгортання ПТРез.

Дії взводу ПТРК “Javelin FGM-148”, який доданий батальйону, до початку наступу залежать від способу переходу військ у наступ. Так, при наступі з ходу взвод висувається із вихідного району в колоні батальйону і розгортається в бойовий порядок зазвичай після виходу підрозділів батальйону на рубіж переходу в атаку. В окремих випадках взвод може просуватись в колоні за загальновійськовими підрозділами у напрямку, визначеному командиром батальйону, в готовності до негайного розгортання.

Під час переходу в наступ із положення безпосереднього зіткнення з противником взвод ПТРК “Javelin FGM-148” може бути розгорнутий на ВП і виконувати вогневі завдання в період артилерійської підготовки атаки або знаходитись в районі зосередження і готовності до висування на рубіж розгортання.

Взвод ПТРК “Javelin FGM-148” під час ведення наступу переміщується на танконебезпечному напрямку за ротами першого ешелону в готовності до негайного розгортання в бойовий порядок.

У разі, коли відділення взводу ПТРК “Javelin FGM-148” додані ротам першого ешелону, вони діють в бойових порядках рот, розгортаючись в бойовий порядок для виконання вогневих завдань.

Після розгортання взводу ПТРК “Javelin FGM-148” в бойовий порядок організовується розвідка танків, БТР (БМП), проводиться підготовка до пусків.

При введенні в бій другого ешелону взвод ПТРК “Javelin FGM-148” під прикриттям вогню артилерії із закритих ВП, загальновійськових підрозділів першого ешелону, використовуючи приховані підступи, висувається і займає призначений рубіж розгортання. У визначений час або за встановленим сигналом взвод проводить пуски по розвіданих танках, БМП (БТР) противника.

При відбитті контратаки противника взвод ПТРК “Javelin FGM-148” з ходу займає рубіж розгортання. Всі заходи щодо підготовки до виконання вогневих завдань повинні закінчитися до виходу танків противника на рубіж максимальної дальності пусків.

Взвод проводить пуски по атакуючих танках та інших броньованих машинах у призначеній смузі за сигналом старшого командира або за ініціативою командира взводу.

3.4. Застосування відділення (розрахунку) ПТРК “Javelin FGM-148”

3.4.1. Застосування відділення у складі вогневої засідки (секрету)

Вогнева засідка – спосіб застосування підрозділів протитанкової артилерії з метою ураження броньованих цілей противника та інших важливих цілей, ураження яких значно знизить потенціал противника. Вогневі засідки (ВгЗ) призначаються, як правило, рішенням командира батальйону (роти).

Секрети призначаються під час розташування частин в районах зосередження, які є елементами сторожової охорони. В артилерійських частинах секрети призначаються зі складу підрозділів охорони. В секрети призначаються **2–3** військовослужбовця. Рішенням загальновійськового командира до складу секрету може включатися відділення (розрахунок) ПТРК “Javelin FGM-148”.

За досвідом ведення бойових дій під час проведення ООС, основу вогневої засідки складали переносні установки ПТРК. Така ВгЗ мала:

- а)** вогневу підгрупу – не менше 2-х переносних установок ПТРК;
- б)** підгрупу спостереження – не менше 2-х військовослужбовців із засобами розвідки та зв’язку;
- в)** підгрупу забезпечення – не менше 4-х військовослужбовців із засобами зв’язку.

Вогнева підгрупа призначена для ураження броньованих об’єктів противника.

Підгрупа спостереження (окремі спостерігачі) призначена для ведення розвідки, виявлення броньованих об’єктів противника та надання цілевказівок вогневій підгрупі.

Підгрупа забезпечення призначена для забезпечення охорони та відбиття нападу диверсійно-розвідувальних груп (ДРГ) та прикриття відходу підгруп ВгЗ після виконання завдання.

За умов обстановки, коли основу вогневої підгрупи складає відділення (установки) ПТРК “Javelin FGM-148”, командир загальновійськового підрозділу, рішенням якого створюється ВгЗ, повинен забезпечити ВгЗ

військовослужбовцями для виконання завдань у складі підгруп спостереження та забезпечення. Командиром ВгЗ призначається командир відділення ПТРК “Javelin FGM-148”.

Позиції вогневої засідки вибираються зазвичай на танконебезпечних напрямках в межах району оборони батальйону в проміжках між опорними пунктами рот (взводів) або на флангах. Позиції для відділення (установки) ПТРК “Javelin FGM-148” у складі секрету розташовуються на відстані до **400 м** від підрозділів, що охороняються.

Найбільш вигідними місцями для позицій вогневої засідки є зворотні скати висот, складки місцевості, околиці населених пунктів, узлісся, чагарник.

Позиція ВгЗ (секрету) повинна мати сприятливі умови для спостереження та ведення вогню, а також забезпечувати приховане розміщення установок ПТРК “Javelin FGM-148”, особового складу та можливість прихованого залишення позиції. На позиції засідки, крім ВП установок ПТРК “Javelin FGM-148”, обладнується місце (місця) для підгрупи спостереження та підгрупи забезпечення. Вогневі позиції установок ПТРК “Javelin FGM-148” та групи спостереження (місця спостерігачів) бажано вибирати на відстані зорового зв'язку між собою.

Вогнева позиція установок ПТРК “Javelin FGM-148” повинна забезпечувати:

- а) виконання поставленого вогневого завдання;
- б) взаємний вогневий зв'язок між сусідніми протитанковими засобами;
- в) можливість маскуванню від повітряного та наземного спостереження противника і приховані та доступні шляхи підходу, укриття для пускових установок (ПУ) ПТРК та розрахунку;
- г) ведення вогню у визначених секторах пуску та раптовість його відкриття;
- д) можливість прихованого її залишення.

Вогневу позицію доцільно вибирати за природними або штучними протитанковими перешкодами на достатньо твердому ґрунті, на віддаленні від місцевих предметів, котрі різко виділяються. Майданчик для розгортання установок ПТРК “Javelin FGM-148”, як правило, повинен знаходитись на лінії прямої видимості району можливої появи броньованої цілі.

Для забезпечення зручності управління вогнем і вогневої взаємодії відстань між установками ПТРК “Javelin FGM-148” по фронту і в глибину повинна бути **100-200 м**.

Якщо місцевість не дозволяє вести пуски в усьому діапазоні дальності та напрямку (наявність зон невидимості), ВП установок ПТРК “Javelin FGM-148” слід вибирати з таким розрахунком, щоб було забезпечене спостереження та обстріл цих ділянок місцевості.

Вогнева позиція установки ПТРК “Javelin FGM-148” командира відділення розташовується поруч з СП або в такому місці, із якого йому буде зручно керувати діями ВгЗ.

Спостережний пункт (СП) доцільно розгортати за ВП ПУ переносних установок ПТРК. Найбільш вигідними місцями для СП ВгЗ є схили висот, звернені в бік противника, околиці населених пунктів, узлісся та чагарники.

Для захисту особового складу і установок ПТРК “Javelin FGM-148”, ракет, приладів спостереження здійснюється інженерне обладнання ВгЗ, а також її маскування від наземного і повітряного спостереження противника.

Для укриття елементів ВгЗ від спостереження противником доцільно:

а) використовувати маскувальні властивості місцевих предметів і місцевості;

б) застосовувати табельні маскувальні засоби та місцеві матеріали;

в) проводити маскувальне фарбування приладів під колір навколишнього середовища;

г) підтримувати маскувальну дисципліну.

З метою підтримання маскувальної дисципліни необхідно:

а) розгортання ВгЗ проводити приховано, не допускати переміщення особового складу на видимих противником ділянках місцевості;

б) для ведення розвідки на СП мати мінімально необхідну кількість особового складу та приладів;

в) при виконанні інженерних робіт не порушувати природнього вигляду місцевості, не вирубувати без потреби дерева і кущі, не витоптувати траву;

г) інженерне обладнання проводити вночі або в умовах обмеженої видимості;

д) у нічний час не розводити багаття та не користуватися ліхтарями;

е) не допускати, особливо вночі, шуму, розмов, голосних команд і сигналів;

ж) обмежувати роботу засобів радіозв'язку на передачу.

Успіх дій у ВгЗ досягається:

а) дотриманням скритності під час висування в район ВгЗ;

б) ретельним маскуванням і дотриманням заходів маскувальної дисципліни;

в) вмілою організацією системи вогню;

г) постійним веденням розвідки, правильним визначенням моменту відкриття вогню;

д) чіткою організацією взаємодії з загальновійськовим підрозділом, від якого висилається засідка;

е) виявленням особовим складом витримки, сміливості й ініціативи;

ж) відсутністю шаблонів в організації та способах дій установок ПТРК.

Отримавши завдання на дії у ВгЗ, командир відділення установок ПТРК “Javelin FGM-148” повинен:

а) усвідомити його;

б) вивчити місцевість і умови виконання завдання (за картою або аерофотознімком);

в) організувати підготовку особового складу, озброєння та військової техніки до виконання завдання.

Під час усвідомлення завдання командир ВгЗ повинен зрозуміти:

- а)** склад та які групи входять до ВгЗ;
- б)** місце ВгЗ;
- в)** час зайняття та готовності до виконання завдань;
- г)** порядок зайняття, маршрути висування та відходу;
- д)** витрату ракет;
- е)** порядок дій після здійснення пуску;
- ж)** порядок взаємодії з іншими засобами розвідки та вогневими засобами батальйону (роти).

При призначенні відділення у засідку командир відділення повинен ретельно вивчити місцевість, визначити рубіж відкриття пусків, поставити завдання розрахункам, вказати порядок проведення пусків і маневру після виконання завдань.

Вибір місця проведення ВгЗ та маршруту виходу до неї здійснюється за картою, аерофотознімком і уточнюється на місцевості під час рекогносцировки або після виходу до місця її проведення.

Під час вивчення місцевості командир ВгЗ повинен:

- а)** з'ясувати положення переднього краю наших військ і військ противника, місця опорних пунктів, вогневих засобів у них та за їх межами;
- б)** визначити найбільш імовірні місця появи (руху) танків та інших броньованих об'єктів противника;
- в)** вибрати місця для установок ПТРК, СП та підгрупи забезпечення;
- г)** визначити смугу вогню та сектори стрільби для кожної ПУ, скласти схему протитанкового вогню ВгЗ;
- д)** визначити сектори ведення спостереження (розвідки);
- е)** вивчити можливі шляхи зайняття та залишення ВгЗ.

Під час організації взаємодії командир ВгЗ повинен узгодити порядок своїх дій з іншими засобами розвідки та командиром батальйону (роти). З командиром батальйону (роти) узгоджуються питання цілевказівок і вогневого прикриття ВгЗ після проведення пуску і залишення засідки.

Під час організації забезпечення командир ВгЗ особливу увагу повинен звернути на:

- а)** організацію розвідки броньованих об'єктів противника в імовірних місцях їх появи;
- б)** виконання заходів маскування, інженерного обладнання;
- в)** порядок використання засобів зв'язку;
- г)** організацію відпочинку та харчування особового складу.

Після завершення роботи щодо підготовки дій у ВгЗ її командир доповідає старшому командиру (начальнику) про готовність до виконання завдань та у визначений час здійснює висування у призначений район ВгЗ.

Порядок дій підрозділів переносних установок ПТРК у ВгЗ (секрету) повинен відповідати принципам дій снайперів (вибір і скритне заняття замаскованої ВП, розвідка або дорозвідка цілі, знищення цілі **1-2** пусками, залишення ВП). До підходу танків противника до місця засідки відділення нічим себе не виявляє. При підході танків до рубежу початку пусків подається команда

(сигнал) на проведення пусків. Після виконання завдання відділення переміщується на іншу ВП або діє відповідно до вказівок старшого командира.

Вогнева позиція й місця інших підгруп ВгЗ повинні обладнуватись максимально комфортно. Взимку необхідно передбачити заходи щодо недопущення обмороження особового складу.

Особовий склад, призначений у ВгЗ, повинен бути готовим до активних дій незалежно від того, знаходиться він на чергуванні або відпочинку. Командир ВгЗ повинен встановити порядок несення бойового чергування та відпочинку особового складу.

Висування до ВгЗ проводиться приховано, за можливості, вночі або в інших умовах обмеженої видимості. Під час висування до місця ВгЗ вдень необхідно використовувати складки місцевості та місцеві предмети, які перешкоджають спостереженню з боку противника. Автомобільний транспорт повинен зупинятися в укритому місці на відстані **не менше 200 м** від місця розгортання ВгЗ.

Під час постановки завдань особовому складу ВгЗ на її зайняття командир вказує:

- а) місця кожної підгрупи;
- б) порядок їх зайняття;
- в) порядок відходу після виконання завдання;
- г) сигнали оповіщення;
- д) порядок дій під час раптового нападу ДРГ противника;
- е) район збору.

У будь-якому випадку зайняття підгрупами ВгЗ здійснюється у визначеному командиром порядку. При зайнятті ВгЗ ділянки місцевості, які спостерігаються противником, долаються перебіжками або переповзанням. При цьому використовуються штатні (маскувальні халати) та природні засоби маскування (гілки дерев, трава, очерет тощо). Крім цього, зайняття ВгЗ здійснюється з дотриманням звукового маскування.

Під час зайняття ВП та підготовки до ведення вогню командир установки ПТРК зобов'язаний:

- а) організувати на ВП підготовку комплексу до бойового використання;
- б) уточнити завдання розрахунку ПУ, сектори пусків, орієнтири і дальності до них, скласти картку вогню установки (додаток В);
- в) організувати спостереження за противником;
- г) з'ясувати місця розташування сусідньої ПУ ПТРК;
- д) доповісти командирі ВгЗ про готовність до ведення вогню.

Сектори пусків установок ПТРК, орієнтири та інші дані, як правило, доводяться командиром ВгЗ особисто командирам установок ПТРК.

Під час підготовки ПУ для стрільби вночі необхідно вживати додаткові заходи, а саме:

- а) засвітла привести установку у готовність до ведення вогню вночі;
- б) підготувати інші прилади для роботи вночі;
- в) встановити порядок ведення розвідки при періодичному освітленні місцевості.

Одним з основних умов ефективних дій переносних установок ПТРК у ВгЗ є ведення постійної розвідки. Розвідка противника ведеться підгрупою спостереження (окремими спостерігачами), а також командиром ВгЗ та розрахункам установок.

Після зайняття ВП за відсутності підгрупи спостереження командири ПУ ПТРК та командир ВгЗ повинні самостійно вести розвідку у визначених секторах пуску. Спостереження за противником вночі в умовах обмеженої видимості доповнюється підслуховуванням. У цих умовах від спостерігачів потрібне вміння вести розвідку на слух, тобто уловити і визначити джерело звуку, напрямок і приблизну дальність до нього і за цими даними встановлювати характер цілі та визначати характер дій противника.

Командир ВгЗ, отримавши цілевказівку від групи спостереження або розвідавши ціль самостійно, приймає рішення та її ураження.

Швидкість і правильність ураження цілей залежать від чіткості цілевказівок. Цілевказівка повинна бути короткою та зрозумілою. Під час цілевказівки визначають:

- а) кому адресована цілевказівка;
- б) положення цілі на місцевості;
- в) найменування цілі, її ознаки та характер діяльності.

Постановка вогневих завдань здійснюється командами, розпорядженнями та сигналами.

Успіх розвідки багато в чому залежить від знання ознак, при виявленні яких можна судити про наявність і характер дій броньованих об'єктів противника.

Водії транспортних засобів після того, як особовий склад займає визначені командиром місця (ВП, СП), залишається біля транспортних засобів, маскує їх та здійснює охорону ВгЗ з тилу.

Стрільці, які входять до складу підгрупи забезпечення, займають визначені командиром місця для охорони ВгЗ з метою виключення раптового нападу ДРГ противника. Вони, як правило, розташовуються на флангах ВгЗ або за ВП.

Після виконання вогневого завдання із ураження цілей за командою командира ВгЗ стрільці прикривають відхід особового складу із зайнятих позицій (місць) до транспортних засобів (району збору).

3.4.2. Застосування відділення у складі мобільної вогневої групи

Мобільна вогнева група – спосіб застосування підрозділів протитанкової артилерії з метою підвищення стійкості й активності оборони на найбільш загрозливих напрямках і вирішення інших завдань, які вимагають стрімких, маневрених дій і ефективного вогневого ураження броньованих об'єктів противника.

Мобільна вогнева група – це зведене формування, яке складається з протитанкових артилерійських підрозділів, що озброєні самохідними (переносними) ПТРК та доданими засобами розвідки.

Мобільні вогневі групи (МВГр) призначаються рішенням загальновійськового командира.

Командиром мобільної вогневі групи, як правило, призначається командир протитанкового взводу.

До складу МВГр входять:

- а) підгрупа управління;
- б) вогнева підгрупа;
- в) підгрупа спостереження.

Підгрупа управління призначена для управління мобільною вогневою групою МВГр під час підготовки та виконання завдань.

Вогнева підгрупа призначена для ураження броньованих об'єктів противника. До її складу може включатися відділення ПТРК “Javelin FGM-148”.

Підгрупа спостереження призначена для ведення розвідки в районах рубежів розгортання та спостереженням за результатами стрільби вогневої підгрупи за допомогою безпілотного авіаційного комплексу (БпАК).

Для МВГр призначають рубежі розгортання та райони зосередження. Рубежі розгортання призначаються на ймовірних напрямках виходу (появи) танків (броньованих об'єктів) противника. Коли за умов обстановки МВГр призначається зі складу ПТРеЗ район зосередження, як правило, не призначається.

Бойовий порядок МВГр на рубежі розгортання складається з СП групи, ВП ПТРК, наземного пункту управління БпАК. Він повинен забезпечувати ефективне виконання поставлених завдань, повне використання бойових можливостей МВГр, підтримку взаємодії з загальновійськовими й артилерійськими підрозділами, стійке управління, можливість швидкого маневру, а також найменшу уразливість від вогню танків та інших видів зброї противника.

На кожному рубежі розгортання МВГр призначають смугу вогню і додаткові сектори обстрілу, а ПТРК – основний і додатковий сектори обстрілу. Для забезпечення вогневої взаємодії й управління відстань між ПТРК по фронту і глибині має бути **100-200 м**.

Розміри рубежу розгортання залежно від умов обстановки та місцевості можуть складати **до 500 м** по фронту і **до 300 м** в глибину.

Взаємне розташування установок ПТРК повинно забезпечувати ведення вогню в будь-якому напрямку, найкраще використання місцевості та виключати одночасне їх ураження від танкового і артилерійського вогню противника при стрільбі по одній із них.

Найбільш доцільним розташуванням установок ПТРК на рубежі розгортання є розташування їх уступом праворуч (ліворуч) або кутом назад (вперед) відносно можливого напрямку дій противника.

Лінійне розташування установок ПТРК на рубежі розгортання не допускається, так як воно не забезпечує одночасне ведення вогню ПТРК в бік флангів і не створює глибину бойового порядку.

Спостережний пункт групи розміщується в такому місці, звідки забезпечується спостереження за противником, управління вогнем і маневром установок ПТРК.

Пункт управління БпАК розгортається на СП або поруч з ним.

Кожному рубежу розгортання присвоюють умовне найменування (наприклад, “Говерла -1, 2, 3”, “Еверест -1, 2, 3”), яке служить сигналом для висування МВГр на призначений рубіж.

Кожен спланований рубіж розгортання готується завчасно та приховано. На ньому обладнуються ВП. З метою забезпечення маневру для кожної установки ПТРК готуються шляхи маневру.

Отримавши завдання на формування МВГр, командир групи, перш за все, проводить заходи з підготовки до виконання завдань, які включають:

- а) підготовку особового складу;
- б) підготовку техніки й озброєння.

Після завершення формування МВГр та проведення заходів із її підготовки командир групи доповідає загальновійськовому командирі про готовність до виконання завдань.

Отримавши завдання, командир МВГр:

- а) аналізує його та визначає заходи, які необхідно провести негайно для якнайшвидшої підготовки групи до виконання отриманого завдання;
- б) здійснює розрахунок часу;
- в) організовує підготовку групи до виконання завдань;
- г) проводить розвідку маршрутів і рубежів розгортання;
- д) визначає завдання МВГр на кожному рубежі розгортання;
- е) організовує всебічне забезпечення й управління;
- ж) ставить завдання групі;
- и) проводить практичну роботу з підготовки групи та в установленний термін доповідає старшому командирі (начальнику) про готовність до виконання завдань.

Розвідку районів зосередження, маршрутів і рубежів розгортання командир МВГр, як правило, проводить з операторами пускових установок.

На кожному спланованому рубежі розгортання командир МВГр:

- а) визначає можливість виконання поставленого завдання;
- б) проводить топографічне та тактичне орієнтування;
- в) уточнює (присвоює) умовні назви місцевих предметів і орієнтири;
- г) визначає місця для ВП установок ПТРК, СП;
- д) уточнює можливі райони (місця) появи броньованих об'єктів противника та ймовірні напрямки їх руху;
- е) визначає (уточнює) на місцевості полоси вогню, призначає сектори обстрілу установок ПТРК;
- ж) визначає рубежі максимальної та мінімальної дальності пусків;
- и) встановлює сигнали управління, оповіщення і порядок дій за ними;
- к) визначає заходи щодо маскуванню, інженерного обладнання і самооборони;
- л) вибирає шляхи під'їзду до ВП і СП, маршрути маневру.

На кожному рубежі розгортання командир МВГр складає схему протитанкового вогню МВГр (додаток Д).

Якщо умови обстановки дозволяють, то практичними виїздами перевіряють час, необхідний на висування і розгортання в бойовий порядок на кожному рубежі.

Командири ПТРК на кожному рубежі розгортання:

- а) з'ясовують місця ВП;
- б) вивчають можливі райони (місця) появи броньованих об'єктів противника та ймовірні напрямки їх руху;
- в) з'ясовують орієнтири, назначені командиром групи (якщо потрібно, призначають додаткові);
- г) з'ясовують завдання установки, сектори пусків, порядок відкриття вогню, порядок взаємодії з сусідніми установками, сигнали управління, оповіщення і порядок дій за ними;
- д) складають картку вогню ПУ ПТРК (додаток В).

Після завершення роботи на спланованих рубежах розгортання командир МВГр визначає завдання командирів БпАК (місця пунктів управління, райони польотів та сигнали управління) та доповідає старшому командирів (начальнику) про готовність до виконання завдань.

Порядок дій підрозділів ПТРК у МВГр повинен відповідати порядку застосування цих підрозділів у складі протитанкового резерву (зайняття РЗ, швидке висування за викликом на РР для виконання завдання, знищення броньованої цілі (цілей) 2-3 пусками, залишення РР).

Мобільна вогнева група знаходиться у РЗ в готовності до негайного висування на спланований РР. При виявленні танка або інших броньованих об'єктів противника засобами розвідки загальновійськового командира або іншими засобами в районі одного з спланованих РР командир, якому підпорядкована МВГр, приймає рішення на її застосування. З цією метою командирів групи подається команда (сигнал) на висування на зазначений РР. Наприклад: **“Барс”. “Говерла-2”. Танк. Знищити. Я “Граніт”.**

За цим сигналом командир МВГр подає команду та разом з групою здійснює негайне висування на вказаний РР. У цей час командир БпАК направляє (безпілотний літальний апарат) БпЛА в указаний район для ведення дорозвідки виявленої цілі (цілей).

З РЗ МВГр висувається з максимально можливою за даних умов швидкістю на вказаний РР.

З виходом на вказаний РР група для виконання поставленого завдання приховано розгортається в бойовий порядок.

При підході до визначеного РР командир МВГр наказує зайняти рубіж та вступає у взаємодію з командиром загальновійськового підрозділу з метою з'ясування місцеположення цілі (цілей) для ураження та порядку прикриття МВГр при залишенні рубежу розгортання після виконання завдань. Після цього командир групи ставить завдання командирів БпАК щодо місцеположення цілі (цілей) та порядку доповіді.

Під час зайняття ВП та підготовки до ведення вогню командир розрахунку ПТРК зобов'язаний:

- а) організувати на ВП підготовку комплексу до бойового використання;
- б) уточнити завдання, сектори пусків, орієнтири і дальності до них;
- в) організувати спостереження за противником;
- г) з'ясувати місця розташування сусідніх вогневих засобів;
- д) доповісти командирі МВГр про готовність до ведення вогню.

Після доповіді командирів установок ПТРК та командира БпАК про готовність до виконання завдань командир МВГр, за необхідності, уточнює підлеглим завдання з урахуванням конкретних умов обстановки. При цьому він визначає (уточнює):

- а) ціль (цілі) для ураження кожній ПУ;
- б) порядок виконання вогневого завдання та витрату ракет;
- в) дії після виконання вогневого завдання;
- г) сигнали на відкриття та припинення вогню.

Якщо ціль, призначена для ураження МВГр, спостерігається з ВП усіх установок ПТРК, після проведення першого пуску, розрахунок, який його виконав, негайно залишає ВП. У разі, якщо ціль виявилась неураженою, командир групи приймає рішення на ураження даної цілі іншою ПУ, яка після проведення пуску теж залишає свою ВП. У винятковому випадку для знищення цілі залучається і третя ПУ.

При виявленні декількох цілей командир МВГр розподіляє цілі між розрахунками ПУ та вказує порядок їх ураження.

Постановка вогневих завдань здійснюється командами, розпорядженнями і сигналами. Цілевказівка проводиться від орієнтирів або місцевих предметів. Наприклад: **“Трубіж”, “Ворскла”** (позивні першої та другої ПУ ПТРК), **лівий край узлісся, танк під темним кущем. Знищити. Витрата – по одній ракеті. “Псел”** (позивний третьої ПУ ПТРК), **орієнтир четвертий, правіше 40, вище 5 – БТР. Знищити. Витрата – одна ракета, друга – за окремою командою. “Трубіж”, “Псел”. Вогонь. Залишення вогневих позицій за моєю командою. “Пегас”** (позивний БпАК) **спостерігати, доповідь по кожному розриву. Я “Спис”.**

Після виконання вогневих завдань МВГр під прикриттям загальновійськових підрозділів негайно залишає РР, командир групи доповідає про результати стрільби та здійснює переміщення у РЗ або на інший РР.

Під час постановки командирі МВГр подається команда на висування на незапланований РР. У даній команді командир вказує:

- а) позивний МВГр;
- б) координати РР;
- в) маршрут висування;
- г) виявлені цілі (цілі) для ураження;
- д) свій позивний.

Наприклад: **“Барс”. Рубіж розгортання, права півд. окол. ВЕСЕЛОГО (4452), ліва вис. 120,5 (4452). Маршрут висування – РОГАТКИ (3951), вис. 127,4 (4151), ВЕСЕЛЕ (4252). Два БМП. Я “Граніт”.**

За цією командою командир МВГр ставить завдання командирам ПУ ПТРК на висування вказаним маршрутом у незапланований РР, а командир БпАК завдання на ведення дорозвідки виявлених цілей.

При розгортанні в бойовий порядок на незапланованому рубежі командир МВГр після прибуття у зазначений район залежно від обстановки:

а) зупиняє колону за можливості в укритому місці, оцінює місцевість, намічає місця ВП ПУ ПТРК, смугу вогню та сектори пусків, орієнтири, місце СП;

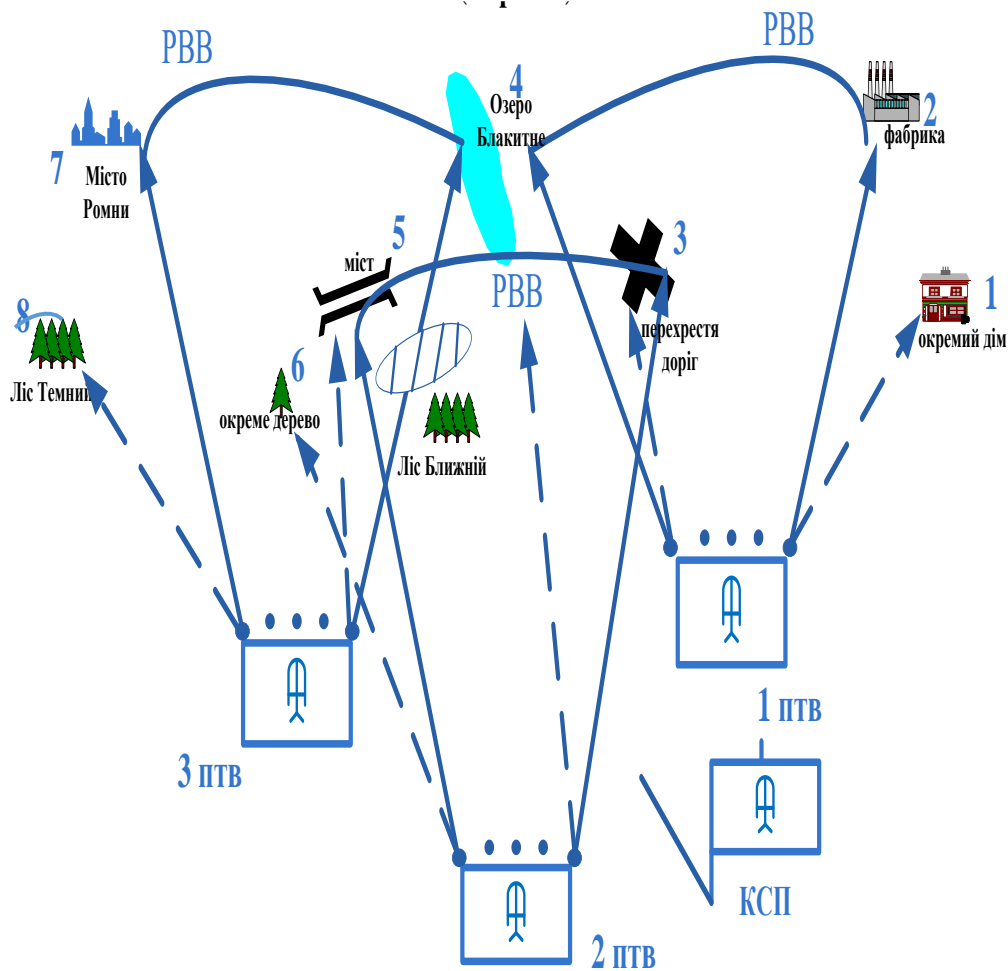
а) викликає командирів установок ПТРК, ставить завдання на розгортання у бойовий порядок і підготовку до ведення вогню;

а) розгортає СП, спостерігає за противником і місцевістю.

Далі порядок дій МВГр відповідає діям на запланованому РР.

ДОДАТКИ

Схема протитанкового вогню батареї ПТРК “Javelin FGM-148” на рубежі розгортання (варіант)

Сигнали управління:

відкрити вогонь – “Блискавка” (дві червоні ракети);

припинити вогонь – “Стій” (дві зелені ракети);

змінити рубіж розгортання – “Перекач”.

Умовні позначення:

PBB (рубіж відкриття вогню); – зона невидимості;

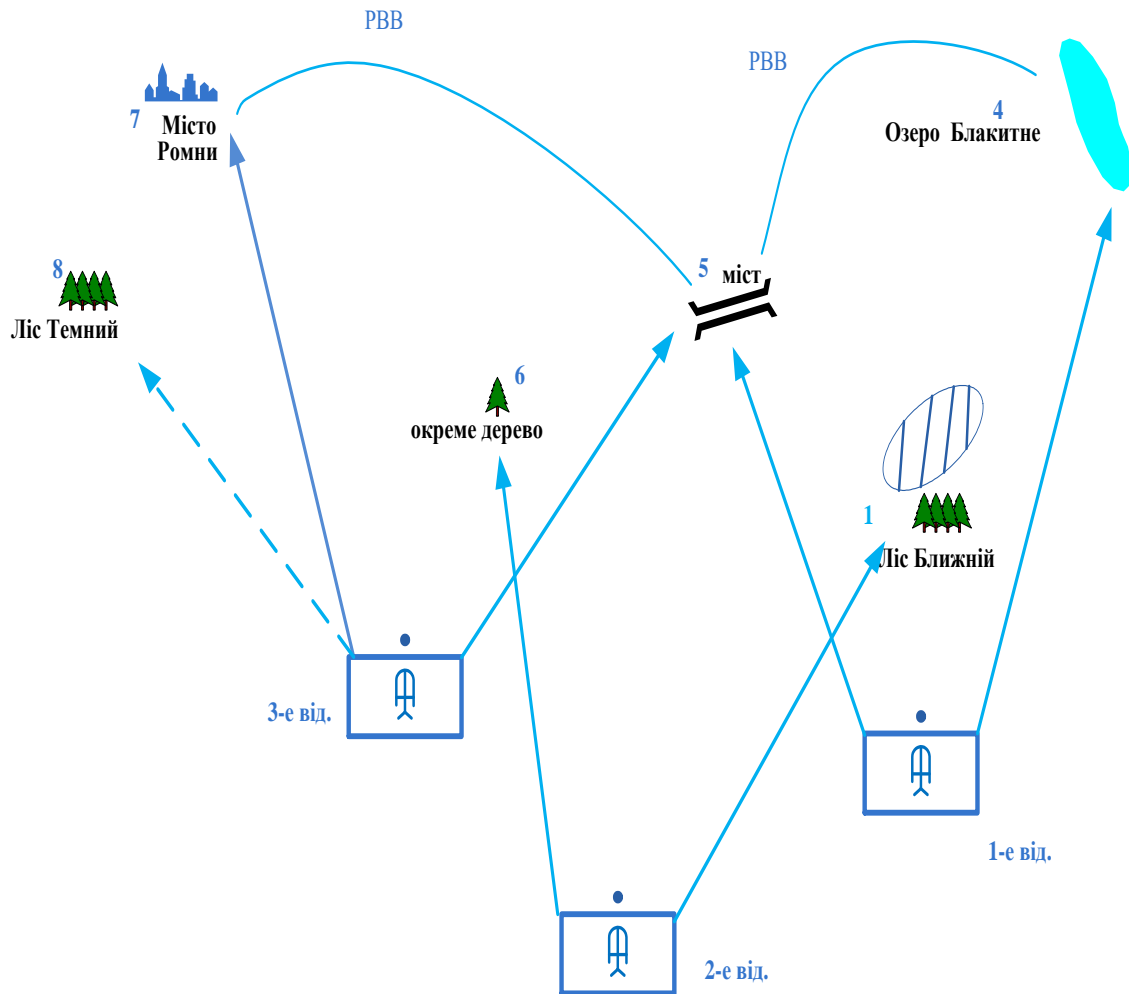
 – основний сектор пусків; – додатковий сектор пусків;

5 міст – номер і назва орієнтиру

Командир батареї _____
(військове звання, підпис, ім'я та прізвище)

“ _____ ” 202__ р.

Схема протитанкового вогню взводу ПТРК “Javelin FGM-148” на рубежі розгортання (варіант)

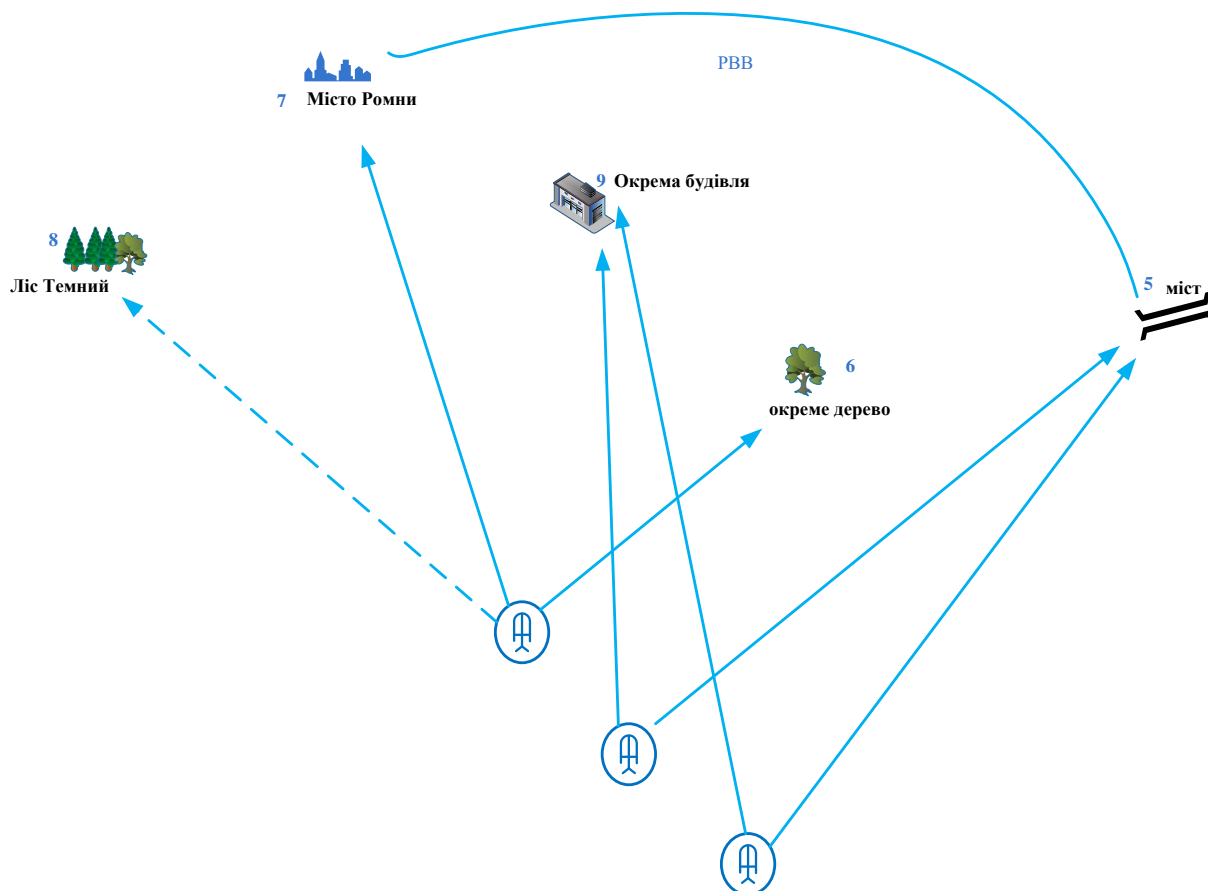

Сигнали управління:	
відкрити вогонь – “Блискавка” (дві червоні ракети);	
припинити вогонь – “Стій” (дві зелені ракети);	
змінити рубіж розгортання – “Перека́т”.	
Умовні позначення:	
РВВ (рубіж відкриття вогню);	– зона невидимості;
– основний сектор пусків;	– додатковий сектор пусків;
5 міст – номер і назва орієнтиру	

Командир взводу _____
(військове звання, підпис, ім'я та прізвище)

“ _____ ” 202__ р.

Схема протитанкового вогню відділення ПТРК “Javelin FGM-148” на рубежі розгортання (варіант)

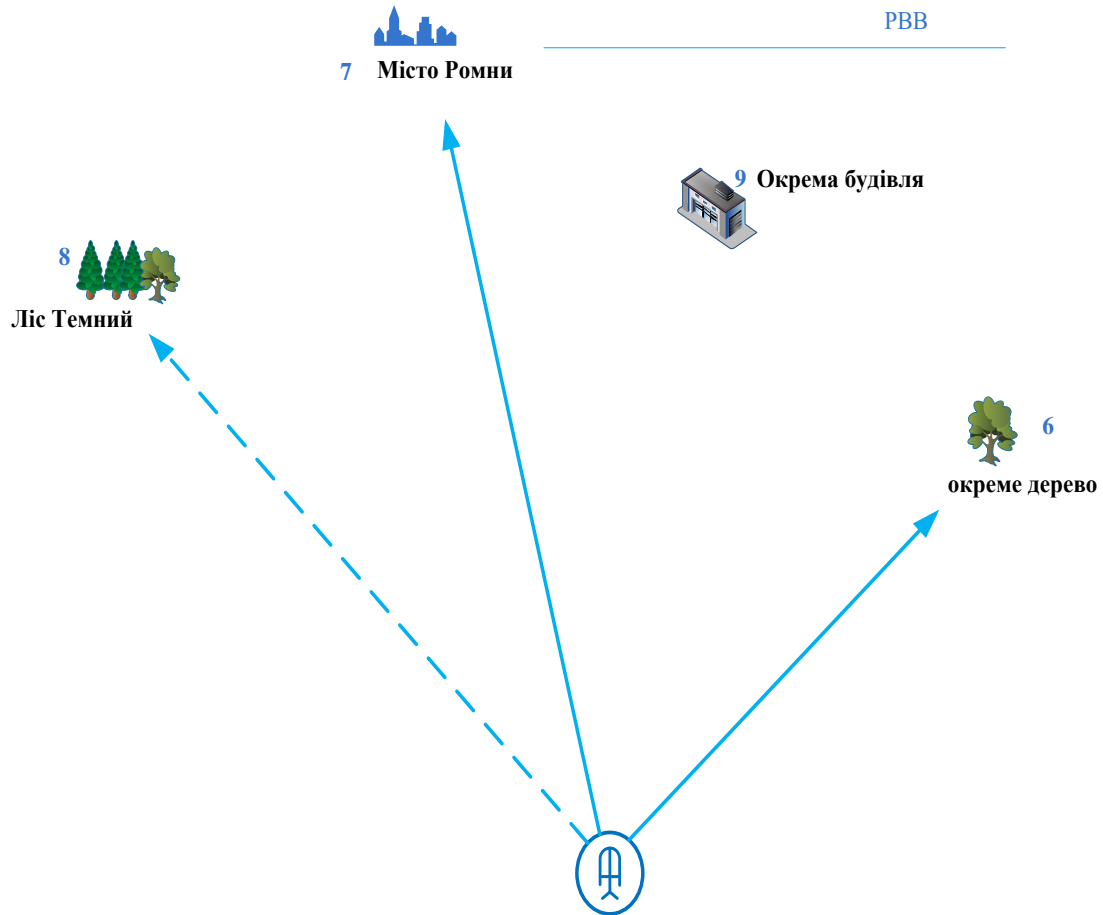

Сигнали управління:	
відкрити вогонь – “Блискавка” (дві червоні ракети);	
припинити вогонь – “Стій” (дві зелені ракети);	
змінити вогневу позицію – “Перекач”.	
Умовні позначення:	
РВВ (рубеж відкриття вогню);	 – зона невидимості;
 – основний сектор пусків;	 – додатковий сектор пусків;
5 міст – номер і назва орієнтиру	

Командир відділення _____
(військове звання, підпис, ім'я та прізвище)

“ _____ ” 202__ р.

Карточка вогню установки ПТРК “Javelin FGM-148” на рубежі розгортання (варіант)

Сигнали управління:	
відкрити вогонь – “Блискавка” (дві червоні ракети);	
припинити вогонь – “Стій” (дві зелені ракети);	
змінити вогневу позицію – “Перекач”.	
Умовні позначення:	
РВВ (рубеж відкриття вогню);	
 – основний сектор пусків;	 – додатковий сектор пусків;
5 міст – номер і назва орієнтиру	

Командир розрахунку _____
(військове звання, підпис, ім'я та прізвище)

“ _____ ” 202__ р.

ДЛЯ ЗАМІТОК

[illegible]

